

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
Istolp. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon šte. 50, upravnništva šte. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekoun-
račun: Čjubilana šte. 10.630 in 10.345
za inzerate, Sarajevski 7.563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Kandler dr. Marx o nalogah krščanskih strank.

Našemu dopisniku dr. A. Campi je politični voditelj nemških katoličanov, predsednik centra in nemški državni kancler dr. Marx na vprašanje, ali smatra ožje sodelovanje krščanskih strank Evrope za potrebno, kako si to sodelovanje zamišlja in kako stališče zavzema centrum, dal naslednjo izjavo:

»V interesu evropskega miru moramo le želeli in je le smoteno, če so krščanske stranke Evrope med seboj v stiku in stopijo v bližjo zvezo. Zlasti po strašnih pretresih svetovne vojne, radi katerih trpe vsi narodi Evrope, je visoka naloga, delati skupno na izravnanju nasprotij in spravi med narodi. Mir je podlaga vse kulture in vsakega napredka. Pravi mir pa more temeljiti le na načelih prava in pravičnosti. Že veliki cerkveni oče Avgustin je izrekel besedo: »Iustitia est fundamentum regni.« V duhu ljubezni in pravičnosti morajo narodi občevati med seboj.

Nemška stranka centra se je od nekdanj zavzemala za misel sprave in sporazuma med narodi. Prežete s tem duhom so se že sešle krščanske stranke nekaterih evropskih držav na razgovor. V prihodnjih mesecih se bo vršilo novo tako zborovanje v Kölnu ob Renu. Zelo razveseljivo bi bilo, če bi se tudi krščanske stranke drugih dežel, ki se doslej še niso udeleževale skupnih razgovorov, pridružile temu skupnemu delu.

Ta zborovanja, ki naj bi se vršila vsaj po enkrat na leto, so lahko vir plodonosnega dela. Oseben stik med voditelji krščanskih strank je veliko vreden. V nepriznjenem razgovoru se lahko obravnavajo vsi pereči problemi. Tako je mogoče izmenjavati izkušnje in dajati drug drugemu pobudo. Posebno radi gospodarskih in socialnih nadlog, ki hudo teže vse evropske narode, so potrebni večkratni razgovori o potih k izboljšanju. Saj je naša najvišja dolžnost, da lajšamo veliko bedo in delamo z vsemi močmi za obnovo Evrope.

Ravno krščanski politiki imajo veliko, odgovornosti polno nalogo, da vodijo in pripravljajo pot novi bodočnosti, novi in, če Bog da, lepši Evropi.

Dr. Marx

Neutemeljene kombinacije.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Predsednik ministrskega sveta Nikola Uzunović je ozdravel. Danes je že zopet prevzel svoje posle in predsedoval današnji ministrijski seji. Istotako je ozdravel tudi predsednik narodne skupščine Marko Trifković in tudi že predsedoval seji narodne skupščine.

Ozdravljenje predsednika vlade je vdihnilo več življenja med radikalne poslance, ki pričakujejo, da se bo v najkrajšem času skli-

cala seja kluba, na kateri se bo razpravljalo o raznih aktualnih tekočih vprašanjih.

Kombinacije, ki se delajo, so zaenkrat brez vsake podlage in so samo želje posameznikov. Vlada ni storila dosedaj še nobenega koraka, da bi odgovorila na ponudbe, ki so se ji stavile od raznih strani, ker vlada nima časa za to, z ozirom na to, da se mora z vsemi močmi neprestano baviti z aktualnimi problemi.

Narodno-manjšinsko in konkordatno vprašanje pred narodno skupščino.

Belgrad, 14. (Izv.) Seja skupščine se je pričela ob 9. Nadaljevala se je prava o proračunu prosvetnega ministrstva. Seji je predsedoval zopet Marko Trifković. Prvi je dobil besedo poslanec Juraj Demetrović (SDS). Za Demetrovićem sta govorila še poslanca Moskovljević in Agatonović, v osebno pojasnilo pa poslanci Pribičević, Demetrović in Trifunović.

Po govoru poslanca sam. dem. Demetrovića je prišlo do precej burnih prizorov in osebnih debat, katerih sta se udeležila bivši prosvetni minister Miša Trifunović in bivši prosvetni minister Svetozar Pribičević. Trifunović je ostro napadal Pribičevića in ga označil kot največjega strankarja.

POMEMBEN GOVOR DR. KRAFTA O MANJŠINSKEM VPRAŠANJU.

Na popoldanski seji je govoril v imenu nemške stranke dr. Robert Kraft, ki je v svojem govoru razlagal značaj manjšinskega vprašanja. Poudarjal je, da bo samo popolna ravnopravnost manjšin in jamstvo za njih svobodni kulturni in gospodarski razvoj pripomoglo k poravnavi sovražnosti med narodi. Nato govori o sklepih manjšinskih kongresov. Na teh kongresih so se zastopniki 30 milijonov manjšin iz 14 raznih držav zedinili v tem, da samo pravica individualnega samoopredeljevanja manjšin, spoštovanje njihove individualnosti in liberalizem v pogledu teh vprašanj zagotavljajo mednarodni mir. Manjšinski kongres obvezuje manjšine na polno lojalnost napram njihovim državam in da dajo državam vse, kar jim gre in omejijo svoje delovanje izključno na zagotavljanje svobodnega kulturnega in gospodarskega razvoja. Manjšinski kongres je s tem dokazal, da nimajo manjšine nobenih destruktivnih tendenc, temveč da stremijo za ustvaritvijo predpogojev mirnega razvoja v duhu solidarnosti in prijateljstva med narodi. Tako je podana platforma, na kateri se lahko države in manjšine zedinijo. Manjšinski kongres se je zedinil v tem, da more samo kulturna samouprava pod državnim nadzorstvom dati jamstvo za trajno rešitev tega vprašanja in za ustanovitev stalnosti, oziroma zaupanja in prijateljstva med večino in manjšino. Tudi Nemci v Jugoslaviji želijo rešitve na tej bazi. Na skupščino apelirajo, da uvidi upravičenost teh zahtev. Pritožuje se nadalje, da so se po prevratu vse nemške zasebne konfesionalne in občnske šole poddržavile. Učitelji so se odpustili ali pa upokojili. Danes obstojajo na papirju paralelni nemški razredi, v katerih pa ni več nemških učiteljev, ampak so srbski, ki v večini slučajev niti nemškega jezika ne znajo. Nato navaja izrek Svetozarja Pribičevića, katerega je izrekel pred nekaterimi dnevi v družbi poslancev. Pri tej priliki je namreč rekel: »Govori se, da imate svoje nemške ljudske šole. Toda to je iluzija. Kakšne so to nemške šole, na katerih ni nemških učiteljev?« Govornik postavlja zahtevo: Na nemške šole nemške učitelje in za Nemce učiteljske. Pravi, da sedanje nemške paralele niso nemške šole in da se otroci pri tem sistemu ne naučijo niti nemščine niti srbsčine. Že od prvega razreda se morajo učiti cirilico, latinico in gotico, tako da niti ene pisave ne znajo pošteno. Ta sistem ustvarja naraščajo, ki v pogledu svojega duševnega razvoja ne more biti na višini. Nadalje se ostro spušča v polemiko s Pribičevićem, ki je leta 1925. ukinit štirir nemške gimnazije in pustil za celo Vojvodino dve nemški gimnaziji s prvimi štirimi razredi.

Dr. Kraftu je odgovarjal Svetozar Pribičević. Zameril mu je, da se je v svojem govoru skliceval na senžermensko pogodbo o zaščiti manjšin. Pravi, da je hotel s tem

pretiti. V nadaljnjem Pribičević izvaja, da lužski Srbi nimajo nobenih pravic. Istotako tudi Avstrija zapostavlja Slovence na Koroškem in Hrvate v Burgenlandu. Naša država ne more dati več pravic Nemcem, kakor jih daje Avstrija slovenski manjšini.

Nato je dr. Kraft odgovoril Pribičeviću. Energično je odbil podtikanje, da je hotel z navajanjem senžermenske pogodbe pretiti. Pravi, da se na to pogodbo sklicuje sam ljudsko-šolski zakon in da je samo radi tega sistral odredbe te pogodbe. Kar se tiče vprašanja slovenskih manjšin v Avstriji, lahko izjavi, da se bo to vprašanje v najkrajšem času zadovoljivo rešilo, ker bo avstrijska vlada predložila avstrijskemu parlamentu zakonski načrt o kulturni samoupravi manjšin. Zavrača Pribičevićovo tezo, da bi morale biti manjšine naše države talci za vse grehe, ki jih mogoče napravijo druge države napram njihovim manjšinam. Pravi, da je to stališče v moderni državi absolutno nevdržljivo in nekulturno.

Nato je prosvetni minister Velja Vukičević na kratko odgovarjal vsem govornikom. Pojasnil je svoj program, kakor smo že zadnjič poročali o njegovem ekspezuju.

Pri glasovanju je bil proračun ministrstva za prosveto sprejet z večino glasov.

PRORAČUN MINISTRSTVA ZA VEROIZPOVEDI.

Takoj nato se je prešlo na razpravo o proračunu ministrstva za veroizpovedi. Minister Milan S r s k i č je podal ekspeze. V njem je navedel sestavo proračuna ministrstva za veroizpovedi. Proračun znaša 139 milj. 355 tisoč 730 Din. Od lanskega je večji za 73 tisoč dinarjev. To majhno povišanje je potrebno z ozirom na povišanje duhovniških doklad. To povišanje duhovniških doklad je bilo potrebno z ozirom na bedno stanje duhovništva, posebno v Dalmaciji, Sloveniji in Bosni. Nato govori o posameznih postavkah proračuna tega ministrstva, potem pa o potrebah posameznih priznanih veroizpovedi. Glede katoliške veroizpovedi je izjavil: So razmeroma neznatno povečanje državnih doklad za katoliško versko upravo napram lanskoletnemu proračunu je odtod, ker se je v teku proračunskega leta večina duhovnikov z ozirom na uradniški zakon po razsodbi državnega sveta pomaknila v višje skupine, drugi pa radi tega, ker so se morale povišati doklade. Sicer pa vsota za katoliško cerkveno upravo od skupne državne dotacije za verske svrhe zaostaja za onim zneskom, ki bi moral z ozirom na ustavne odredbe sorazmerno številu vernikov odpasti na katoliško cerkev. Temu se mnogo ugovarja. Nato minister izvaja, kako je to razmerje v pravoslavni cerkvi in pri muslimanski veroizpovedi. Pravi, da bo v tem pogledu tudi vlada storila vse, kar je potrebno, da bodo državne dotacije odgovarjale dejanskemu stanju. Nato je govoril o vprašanju konkordata in de al: »Naša država je v sporazumu z vrhovnim zastopnikom kat cerkve vodila načelna pogajanja, da bi lahko čim preje skupščini predložila zakon o konkordatu o ureditvi medsebojnih odnošajev cerkve in države. Znano je, da se je že pri prvih pogajanjih naše delegacije z zastopniki sv. stolice leta 1925. ugotovila ne samo dobra volja obeh strani, nego tudi popolna harmonija njihovih pogledov na najvažnejša vprašanja medsebojnih odnošajev cerkve in države. Podpis konkordata se je odložil samo radi nekaterih podrobnosti, radi katerih se je morala naša delegacija obrniti na našo vlado za informacije, tako da je dejansko samo naša notranje-politična neurejenost vzrok, da se pri tako lepih auspicijah pričeta pogajanja niso mogla končati. Jaz se zagotovo nadejam, da bo da-

našnja vladna večina s pomočjo opozicije v dobrem razumevanju obojestranskih interesov tako cerkve, kakor države, tudi to epohalno državniško delo resno dokončala.

Nato je minister govoril o protestantovski, židovski in muslimanski veroizpovedi ter prosil narodno skupščino, da proračun sprejme. Ob osmih se je skupščinska seja prekinila. Jutri ob devetih se bo nadaljevala.

Skupščinska seja 13. t. m.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Včerajšnja seja narodne skupščine je pričela ob 9 dopoldne. Pred dnevnim redom je bil sprejet predlog verifikacijskega odbora, da prevzame poslanski mandat mesto radikala Stosića radikal Radovan Jeftić.

Prvi je dobil besedo hrvatski federalist g. dr. Albert B a z a l a, ki je ostro kritiziral ekspeze ministra prosvete. Pravi, da so srednje šole namenjene za vzgojo inteligentnega stanu, ne pa da se omejujejo samo na državne potrebe. Pravi, da so srednje šole priprava za takozvane inteligentne poklice. Omejiti jih samo za državne potrebe, ni pravilno. Tisti, ki posejajo srednje in visoke šole, niso in ne smejo biti samo kandidati za državno službo. Zato odpade možnost, da se srednje in visoke šole omejuje na število, ki je potrebno, da se izobrazi državni potrebno uradništvo. (Prosvetni minister Vukičević: »A tudi to ni prav, da pride na 40 dijakov 12 profesorjev.«) Dr. Bazala: »Čudim se, da g. minister vedno navaja za primer zagreško teološko fakulteto.« Nato preide na prosvetni načrt. Vojno ministrstvo je določilo za pobijanje nepismenosti več kredita kot prosvetno. Govori proti ukinjenju starih gimnazij. Kritizira nadalje izenačenje učnega načrta, posebno zgodovinskega. V nekaterih učnih knjigah se niti ne omenja hrvatsko in slovensko ime. Zagreška univerza in gledališče se zapostavljata.

Davidovičev demokrat Risto Jojič podarja, da se strokovne šole niso centralizirale v prosvetnem ministrstvu, ampak da ostanejo še nadalje pod drugimi ministri, n. pr. pod trgovinskim itd. Obširno se bavi s potrebami šolstva v Crni gori. Odločno je proti temu, da se likvidira višja pedagoška šola. Govori za zedinjenje vseh treh univerz in misli, da bi se noben Srb ne protivil temu, če bi bila belgrajska univerza v Zagrebu. Pravi, da so šolske knjige slabe in to ne samo s plemenskega stališča. Za arhive, muzeje, knjižnice se nihče ne briga.

Za njim sta govorila Radičeva poslanca Josip P a s a r i č, in dr. Miško Račan, ki sta prosvetno politiko vlade ostro kritizirala. Dopoldanska seja se je zaključila ob pol 13.

Na popoldanski seji, kateri je prisostvoval v poslanskih klopeth tudi predsednik narodne skupščine Marko Trifković, prvič po svoji bolezn, je predsedujoči dr. Subotić dal najprej besedo demokratu Živojinoviću, ker ga ni bilo pa g. dr. Benkoviću. Ker pa tudi ta ni bil prisoten, je dobil besedo radičev Rude B a č i n i č, ki je posebno govoril o zastavljanju Dalmacije v šolstvu in prosveti. V istem smislu je govoril tudi radičev, poslanec Stjepan Matijević. Narodni poslanec Mžik (radičev) je kritiziral premajhne izdatke za ljudske šole. Za njim je govoril radičev Nikola P r e k a. Med njegovim govorom je prišlo v skupščini do velikih nemirov.

Ob pol 8 zvečer je bila seja zaključena in sklicana prihodnja za ponedeljek.

Radić hoče na vsak način priti v vlado.

v Zagreb, 14. marca. (Izv.) Danes je dal St. Radić izjave, v katerih pravi, da se pogajanja z radikali za vstop v vlado niso vršila, temveč so bili samo razgovori. Ako se ne bodo izvršile nekatere izpremembe v proračunu bo Narodni seljački klub izvedel najhujšo obstrukcijo. Predno se izda zakon o sodnikih, mora iziti zakon o izenačenju pravosodja. Dalje je povedal Radić, da odpotujejo v kratkem v Belgrad Predavec, Krnjević in inž. Košutić, da odkrito vprašajo Uzunovića, ali hoče sestaviti vlado narodnega sporazuma ali ne. Uzunović je to svojčas trdil, sedaj pa je prišel čas, da drži svojo besedo. Radiću bi najbolj ugajala koalicija iz radikalov, radičevcev in Demokratske zajednice. Ako ni mogoče sodelovati z vsemi radikali, se mora poskusiti z nekaterimi. Radić je zahteval tudi, naj bo minister za zunanje zadeve Hrvat, četudi ni radičev. Če bi pa to ne bilo mogoče, je treba doseči, da bo Hrvat vsaj pomočnik ministra za zunanje zadeve.

Odgovor „siromakom davkoplačevalcem“ v „Jutrovem“ uredništvu.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Vaše pismo o mojem odločnem nastopu v obrambo slovenskih davkoplačevalcev ob priliki lanske proračunske razprave sem prečital z zanimanjem. Priznati moram, da me je presenetilo, ko sem čital to poročilo v »Jutru«, ki lansko leto ni več poročalo kot le-to: Potem je govoril tudi klerikalec Gosar. Zato se moram posebe zahvaliti, da ste po enem letu posvetili toliko pažnje mojemu delu, ki ga je odobraval gotovo in ga še danes odobrava vsakdo, kdor kaj o njem ve. Prepričan sem, da tudi gospodom iz stranke, ki ji služi »Juro«, ne bo nihče zameril, če bodo vsaj letos tako resno in odločno zastopali koristi našega ljudstva, kot smo to vedno storili. Celo mi, ki sedimo danes v vladi, jim tega ne bomo niti najmanj zamerili; o tem, mislim, smo edini.

Ločimo pa se v tem-le: Mi kot resna opozicija smo vestno opozarjali ob vsaki priliki na vsa pretežka bremena, ki tlačijo naše ljudstvo. Ko smo stopili v vlado, je bilo prvo in

glavno naše delo, da smo znaten del teh bremen raztovorili raz pleča našega ljudstva. Nismo dosegli vsega, kar bi bilo želeli, nismo popravili vsega, kar bi bilo treba popraviti. Toda kdo ne bo priznal, da ni mogoče v par mesecih razložiti z ljudskih ramen vseh tororov, ki so jih drugi prej leta in leta nalagali nanje. Vendar tudi naši dosedanjí uspehi kažejo, da ne znamo biti krepki samo v opoziciji, ampak tudi v vladi.

Pri gospodih iz »Jutrove« stranke pa je to malo drugače. Ti so bili v vladi močni samo v nalaaganju novih bremen. Niso pa znali ničesar storiti v olajšanju bede siromašnih davkoplačevalcev. Zato jim tudi njihovo junastvo in njihova odločnost v opoziciji ne daje niti najmanj pravice, klicati na odgovor tiste, ki so v opoziciji dobro varovali interese našega ljudstva in jih v vladi ravnotako dobro zastopajo.

To je moj odgovor.

Dr. A. Gosar.

„Važni amandmani k finančnemu zakonu“.

Belgrad, 13. marca 27.

Pod tem naslovom je prineslo »Jutro« poročilo o velevažnih davčnih olajšavah, ki jih je »kleroradikalna vlada« predložila zbornici. Ta gornji naslov je pri jutrovcih res že velik napredek. Doslej smo vedno brali v »Jutru« o »polomu kleroradikalne vlade«, topot pa je ta »kleroradikalna vlada« tudi za »Jutrove« pojme storila nekaj takega, da je »Jutro« zmanjkalo ne-le sape, ampak tudi črk in kričestih naslovov. »Jutrove« bravce mora prijeti čustvo zavisti in tuje. To je čutilo uvidno tudi »Jutro« samo. Zato brž po medicino! In zgodilo se je: »Važni amandmani k finančnemu zakonu so uspeh SDS!« »Jutrov« bravce se bo oddahnil, ker ta sorta ljudi ne misli s svojimi možgani, ampak z »Jutrovimi« očali.

Za tiste ljudi pa, ki mislijo z možgani, nastaja pri takem poročanju »Jutra« sledeče vprašanje: Pet let je SDS zastopala Slovenijo v vladi. Sedaj je SDS v opoziciji, čeprav v novi davki, vršile so se eksekucije v masah po celi Sloveniji. Obubožanje, brezposelnost, stanovanjska beda — to je bila signatura SDS v ladi. Sedaj je SDS v opoziciji, čeprav v neprostoovoljni, SLS pa v vladi. »Jutro« je sedaj šele prišlo v položaj, poročati o zmanjševanju davkov, taks, trošarin, o prevedbi kronskih vpokojencev itd. ter te velike pridobitve reklamirati za svoj uspeh.

Iz vsega tega jasno sledi, da bo za Slovenijo tudi za bodoče edino pravilno in dobro, če bo SDS ostala še naprej v opoziciji, SLS pa v vladi. Kajti če SDS v vladi ni imela uspehov, naj jih ima vsaj sedaj, ko je v opoziciji, ter ko drugi v vladi popravljajo njene stare grehe! Na ta način smo s sedanjim položajem vsi zadovoljni.

Za omogočanje funkcioniranja oblastn. skupščin.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta se je končevaljovno sprejel načrt za graditev mostu, ki bo vezal Belgrad in Pančevo. Nato se je razpravljalo še o nekaterih amandementih. Med drugim o amandementih, s katerimi se finančni minister pooblašča, da na podlagi čl. 74. zakona o oblastnih samoupravah izda v sporazumu z vlado in finančnim odborom pravilnik o oblastnih javnih dajatvah.

PREMOGOVNA PREMIJA SE IZPLAČA.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Poslanec Franjo Zebot je dobil danes obvestilo, da je glavna kontrola odobrila izplačilo premogovne premije do 20. novembra 1926 za tehnične uradnike ravnateljstva državnih železnic, strojnega oddelka v Ljubljani.

USTANOVITEV ODSEKA CELJE ZA BRZJAVNO-TELEFONSKO SLUŽBO.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Brzojavno-telefonski odsek v Mariboru se s 1. aprilom razdeli v odsek Maribor in odsek Celje. Celjski odsek bo vodil načelnik oddelka. Prideljen mu bo en strokovni uradnik. Mariborskemu odseku se odvzame dva uradnika. V delokrog celjskega oddelka bodo spadala okrajna glavarstva Celje, Slovenjgradec, Konjice, Šmarje, Brežice in Laško.

NOV KOMISAR PRI TPD.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Dosedanji komisar pri trboveljski premogokopni družbi Albin Prepeluh je s tega mesta odstavljen. Na njegovo mesto je imenovan bivši vladni komisar Stergar.

Občinske volitve v Osjeku.

v Osijek, 14. marca. (Izv.) Pri nedeljskih občinskih volitvah so dobili federalisti s 2505 glasov 15 odbornikov, radikalni s 1761 glasovi 10, neodvisni delavci 7, radičevci 2, HPS (159 glasov), Nemci, Nikičevci, Davidovičevci in SDS po enega odbornika. Zelo so narastli radikalni, ki so dobili 670 glasov več kot pri zadnjih volitvah. Federalisti so dobili 470 glasov več. HPS pa zadnjič sploh ni nastopila samo-

stojno. Radičevci so nazadovali za 100 glasov. Nobena stranka ni dobila absolutne večine, ker se voli 40 odbornikov. Pogajali se bodo za sestavo koalirane večine. »Obzor« piše, da bo vlada občinski svet razpustila, ako ne bo mogoče doseči koalicije, ki bi osigurala delavno večino. V tem slučaju bi bile kmalu razpisane zopet nove volitve.

SHODI HPS.

v Zagreb, 14. marca. (Izv.) Tekom sobote in nedelje je priredila HPS veliko število lepo uspelih zaupniških sestankov v zagrebški in bjelovarsko-križevaški oblasti. Govorili so gg. Stjepan Barić, dr. Šimrak in Grgec.

V resnih časih...

Ko so bili objavljeni tisti važni in zlasti za Slovenijo tako koristni amandmani, ki jih je sklenila vlada na svoji petkovi seji, je, kakor znano »Jutro« te ukrepe proglasilo za zaslugo SDS, češ vse to so samo predlogi samostojnih demokratov, ki jih klerikalna vlada zdaj izvaja.

Seveda se je temu Jutrovemu švadronevstvu vsa Slovenija smejala. Celo ljudje, ki sicer na »Jutro« prisegajo, so, ko so brali, izjavljali: Kar je preneumno, je pa res preneumno. Sicer pa bi bili ljudje radi to vzeli samo kot dovpt (dasi zelo slab dovpt), ki bi ne bilo »Jutro« tega s tako globoko resnobno trdilo, in ko bi »Jutro« sploh ne bilo tako resen list.

Toda to je ravno tisto: »Jutro« je strašno resen list. In zato ga je strašno razjezilo, da se mu je v soboto ves svet smejal. Pa je zato iz jeze v nedeljo začelo udrihati po teh novih vladnih reformah in spet napadati SLS, češ bo na tak način Slovenijo samo »upropastila«.

Torej to isto delo, ki ga je »Jutro« najprej reklamiralo kot zaslugo in uspeh SDS, kritizira zdaj kot slabo. Ker je namreč preko noči pozabilo, da so to bili predlogi SDS... Pa ljudje ki so brali nedeljsko »Jutro«, seveda zopet niso mogli drugega kot se smejati. Kaj pa tudi morejo ljudje zato, če pa je »Jutro« tako silno resen list.

Kapitalistični ukrepi kleroradikalne vlade.

to so amandmani, ki jih je sklenila vlada, v očeh »Jutra« in piše, da je SLS zopet pokazala, koliko je vredno njeno besedičenje o ljubezni do ljudstva ter o njenem programu za omiljenje ljudske bede...

In v čem obstojajo ti »kapitalistični« ukrepi? Prvič: zvišanje eksistenčnega minimuma na 6000 Din. Pa vprašuje »Jutro«: naj »Slovenec« raje pove, kdo bo pri nas te dobrote deležen; kajti vsaka rodbina, ki ima 500 Din mesečnih dohodkov, bo morala plačevati davek.

Na to radi odgovarjamo: Na tisoče in tisoče delavskih rodbin bo deležnih dobrote. Kajti tu gre za davek na ročno delo. Vlada dr. Žerjava je udarila delavce s tem davkom, vlada SLS pa hoče zdaj delavcu ta davek, katerega je podpisal dr. Žerjav, olajšati. Zato je zvišala eksistenčni minimum na 6.000 dinarjev. Ker ni vseeno, ali plača delavec davek od vsega zaslužka, ali pa samo od gotove višine zaslužka. Torej je ta olajšava, ki jo je dosegla SLS za delavce, in za katero ji bo delavec le hvaležen, eminentno socialen ukrep in je s tem SLS zopet nekaj storila za omiljenje ljudske bede. Kapitalističen ukrep v pravem pomenu besede pa je bilo to, kar je zagrešila SDS, namreč da je s podpis dr. Žerjava, Pribečevića, dr. Lukinića in Krizmana sploh naložila delavcu davek na njegovo delo. Ker ta stranka za delavca ni imela nikoli nič srca, imela je zanj samo »obznanec«, ki so mu grozile z brezposelnostjo in ječo, če bi le količkaj mrnil proti kapitalističnemu režimu, ki ga je v naši državi etabrirala, ki si je kakor v posmeh demokratičnima imena »demokratska«.

Drugič se obreza za nalaaganje davkov vedno zavzeto »Jutro« ob odpravo davka na hranilne vloge in pravi, da je vlada s tem le skrbela za banke in denarne zavode. »Jutro« je očitno proti temu, da bi skrbela sedanja vlada kaj za banke, ker je zanje že dovolj

poskrbela SDS, kakor smo videli to na usodi Jadranske in Slavenske banke. V zadnjem času pa posveča »Jutro« živahno skrb tudi ljubljanski kreditni banki, ker se mu je zaradi g. Jelačina hudo zamerila in ji v nedeljski številki že tudi grozi s političnim bojem... A pustimo to na strani.

Torej kapitalističen ukrep je v očeh »Jutra« oprostitve hranilnih vlog od davka, v resnici pa je tudi to v današnji krizi le potrebna gospodarsko-socialna reforma, ki bo imela vsestransko blagodejen učinek v go-

spodarskem življenju, že v tem, da bodo denarni zavodi, oproščeni tega davka, po eni strani lahko plačevali na vloženi denar boljše obresti, po drugi strani pa dajali cenejši kredit. SDS seveda, ta ni imela nikoli nobenega smisla za gospodarsko-socialne interese, (ker se je popolnoma izžepala v boju za državotvornost in pa za nacijo) in zato je bil pod njeno vlado upeljan tudi ta davek, čegar ukinitve je bila vedna zahteva vseh gospodarskih krogov, a so morali priti še-le »klerikalci« na vlado, da se je to zgodilo.

Angleška akcija proti Rusiji na Kitajskem.

ANGLIJI SE JE POSREČILO PRIDOBITI ANTIBOLJEVIŠKE KANTONSKÉ ELEMENTE.

Opazilo se je že nekaj časa, da se je akcija Kantoncev nekaj preokrenila. Vzroke nam razjasni sledeča brzojavka:

Moskva, 12. Sovjetski listi so v skrbnih radi uspešnega delovanja angleškega zastopnika O'Mallyja, ki je v kitajski nacionalistični stranki Kuomintang pridobil na svojo stran desničarje in tudi del centralistov. Zmernejši Kitajci, oziroma trgovski krogi se hočejo namreč oprostiti boljševiškega vpliva, ker se bojijo, da bi pospešil domačo anarhijo. Maršal Čan-Kaj-Sek, glavni poveljnik kantonske armade, je osebno obljubil O'Mallyju, da bo zahteval odpoklicanje ruskega generala Borodina, ki je bil dozda duša proti angleške akcije v Kantonu, oziroma na Kitajskem sploh, ker ne sme postati Kitaj torišče komunistične revolucije. Kitajski komunisti odkrito napadajo stranko Kuomintang, ker je prezmerna in zahteva vodstvo zase.

Kantonski desničarji, ki imajo sedaj odločilni vpliv, niti ne hočejo podpirati O'Mallyjeve prošnje pri generalu severne (mandžurske) armade Čang-so-linu v zadevi žene Borodina, ki je bila ujeta po belih ruskih mornarjih generala Gljebova na sovjetskem parniku »Pamjat Ljeninga« na katerem, se je vozila k svojemu možu v Kanton. Beli ruski vojaki, ostanki bivše Kolčakove armade, slu-

žijo namreč sedaj v severni kitajski armadi. Prišla je že tretjič v roke severne vojske Čang-so-lin jo je bil dvakrat oprostil, sedaj pa jo drži v ujetništvu pri svojem štabu v mestu Cinanfu. Na istem parniku ujeti trije sovjetski kurirji so bili ustreljeni, njih diplomatska pošta je zaplenjena. Angleška vlada je opozorila Čang-solina, da bi mogla ta afera izzvati vojsko med sovetji in Mandžurijo. Čang-so-lin je odgovoril, da je to stanje že tu, ker je peljala »Pamjat Ljeninga« strojnice in strelivo za južno vojsko. »Izvestija« nasprotno trdijo, da je bil parnik natovorjen le s čajem. Ruski beli častniki so aretirali vse rdeče inštruktorje, ki so potovali s parnikom h Kantoncem. Vendar je povzročil ta dogodek zanimiva pogajanja med severom in jugom. Čan-Kaj-Sek je predložil Čang-So-Linu mir in zavezništvo za boj z levim krilom Kuomingtanga pod pogojem, da odpusti iz svoje armade ruske emigrante. Beli rusk oddelki so baje že odpoklicani s fronte.

Na vsak način je Anglija na delu, da izpodnese ruski agitaciji v Kitaju tla, radi česar sovjetski listi zelo tožijo, da »vojni in fevdalni ostanki otežujejo kitajsko revolucijo.« Kako se bo stvar razvijala dalje, ni mogoče predvideti.

Nemčija in Jugoslavija.

Herman Wendel objavlja v »Dresdener Volkszeitung« z dne 2. t. m. uvodnik pod naslovom »Nemčija in Jugoslavija«, v katerem opozarja na važnost zblizanja med obema državama.

Uvodoma ugotavlja Wendel, da so se vse prvotne fantazije o skorajšnjem razpadu Jugoslavije razpršile in danes splošno zmaguje prepričanje, da je zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev zgodovinsko nujen in važen dogodek, kakor je bilo zedinjenje Nemcev in Italijanov. To je pred smrtjo sprevidel celo Pavel Lenšch, ki je dolgo smatral izigravanje posameznih jugoslovanskih narodov drugega proti drugemu kot najvišjo politično modrost. V enem svojih zadnjih člankov je Lensch priznal, da je razpad podonavske monarhije na slovanskem jugu otvoril pot rastočemu razvoju in da se večja Jugoslavija, ki bi pritegnila še Bolgarijo, zelo dobro sklada z nemškimi interesi.

Odkar ni več Avstroogrške z njenimi težnjami za nadvlado na Balkanu, ne loči Nemcev nič več od Jugoslovancov. Nasprotno prijateljstvo do Jugoslovancov, ki se jim obeta bogata bodočnost, je le nadaljevanje tradicij, ki so jih zapustili Goethe, Jakob Grimm in Wilhelm v Humboldt. Mednarodni občevalni jezik na slovanskem jugu je skoraj povsod nemščina. Dalmacija postaja čimdalje bolj privlačna točka za nemške turiste. Gospodarski stiki obeh dežel postajajo vedno tesnejši, treba je le paziti, da ožiri na interese nemških veleposrednikov vsega ne pokvarijo.

Kar je nagnilo belgrajsko vlado — nadaljuje Wendel — da stremi za nadaljnim izboljšanjem že itak dobrih odnosov z Nemčijo, je predvsem Italija, ki je s svojim protektoratnim paktom z Albanijo popolnoma odkrila svoje imperialistične karte. Razen tega družijo Nemci in Jugoslovane narodne manjšine v Italiji in Jugoslaviji sami.

Bistvenejše nego vse drugo pa je vplival na razpoloženje Belgrada nasproti Nemčiji nemški sporazum s Francijo in vstop Nemčije v Društvo narodov. Poleg Male antante velja Francija v Jugoslaviji še vedno kot država, katere se je treba držati, ako naj se ohrani, kar se je ustvarilo l. 1918. Brez pristanka Francije ne pride Nemčija v Jugoslavijo niti za korak dalje. To naj bo za vse prišaste Locarna in Thoiryja še en dokaz za upravičenost njihove politike. Kajti če pride enkrat na dnevni red vprašanje »Anschlussa«, potem bo mlada slovanska država na jugovzhodu važnejša, nego se misli. Če padejo meje med Nemčijo in Avstrijo, postaneta jugoslovanska kraljevina in nemška republika neposredni sosed. Med Slovenci so pa še živo v spominu razni vsebojazen, da ne bi orjaški 70 milijonski nemški luko, ne da bi bili vpoštevali slovansko ozadje. Bojazne, ad ne bi orjaški 70 milijonski nemški blok s toliko silo pritiskal na slovanski pas, ki loči nemštvo od Adrije, da bi ga raztrgal — je v Ljubljani rodila zahtevo, da naj se v slučaju Anschlusa Koroško združi z Jugoslavijo. Wendel se proti tej zahtevi sklieuje na plebiscit, o katerega zgodovini je menda premalo poučen. — Končno pravi Wendel: »Samo če se bo na zapadu politika sporazuma in sprave pošteno in vneto nadaljevala, to tudi na jugovzhodu nebo modro in lasno vreme. Drugače ne.«

Beleške

△ Splošno prepričanje je, da so danesni vladi dnevi šteti, tako poroča spet nedeljsko »Jutro«. To splošno prepričanje izraža »Jutro« od 1. februarja sem že vsak dan in ga kakor vse kaže, še ne bo kmalu konec tega splošnega prepričanja. Toda po splošnem prepričanju od zadnje sobote sem, ko je »Jutro« del sedanje vlade proglasilo kot delo SDS, bi moralo imeti »Jutro« zdaj največji interes na tem, da ostane sedanja vlada še dolgo na krmlu, zato namreč, da izpelje še vse ostale predloge SDS, ki jih doslej še ni mogla izpeljati. To bi bilo tem potrebnejše, ker naglašja »Jutro« v isti številki, da je SLS vstopila v vlado — čujte, čujte! — pod pritiskom »Jutra« in SDS. Torej: prej ste pritiskali na SLS, da je šla v vlado, zdaj pa ko izvaja v vladi vendar samo »vaše« predloge, pa bi jo radi iztisnili ven? Po splošnem mnenju je to od »Jutra« zelo nespametno in pa sploh nobena logičnost in doslednost. Kar bi pri resnem listu ne smelo biti...

△ Radi obsodbe »Naroda« na tožbo škofov se hudeje zdaj mali Moric v »Jutru«. Dva najbolj borbena škofa sta vložila tožbo... piše. — E. Morice, nista to najbolj borbena škofa, ampak tako miroljubna, da bolj ne moreta biti. Ampak je pač to vzrok, da sta bila prisiljena na tožbo in »na borbo«, ker sta bila od »Naroda« najhujše napadena. Torej sta se samo morala braniti. Naj bi »Narod« ne bil napadel, pa bi tudi tožen ne bil. »Jutro« hoče biti demokratsko, a priznava samo pravico napadanja, obrambe pa ne. Tudi to je teror.

△ Vsi se norea delajo. Z ozirom na divne članke »Jutra« glede davčnih olajšav, ki da so zasluga dr. Žerjava, piše »Narodni dnevnik« sledeče: »Sobotno »Jutro« si je dovolilo s poudarkom to-le divno samohvalo: »Vlada se je odločila, da sprejme vsaj deloma nekatere predloge SDS, ki jih je njena večina v finančnem odboru odklonila: prevedbo kronskih upokojencev, davčno oprostitve za nove zgradbe, odpravo izrednega pribitka na dohodarino.« — Vse te predloge je predložila že SLS in jih je SDS samo za njo ponovila, v prepričanju, da ne bo niti en predlog sprejet in da bo mogla SLS ponagajati. Sedaj pa pride dično »Jutro« in označuje uspehe SLS kot uspehe SDS. Presneto mora iti trda SDS, da mora že uspehe SLS proglašati za svoje!

△ Tercijalke in sveče. Tudi na te se je spravilo »Jutro«. Piše: »Še en uspeh ima kleroradikalna vlada. Odpravljena je trošarina na sveče. Tercijalke imajo torej vendarle nekaj od SLS. — Mislimo sicer, da bodo od tega imele še vse tiste mase prebivalstva, ki ne uživajo električne razsvetljave, ampak se morajo zadovoljiti s petrolejkami in svečami, a kar se tiče opazke o tercijalkah, je to prava demokratska surovost. In stoji zadnja tercijalka moralno in kulturno visoko nad trotili, ki si dovoljujejo take dovptje.

KRALJ ALEKSANDER ODLIKOVAL ROMUNSKEGA VOJNEGA MINISTRA.

Bukarešt, 14. marca. Kralj Aleksander je odlikoval romunskega vojnega ministra generala Mircesa z velikim kordonom Belega orla.

Italija in Dalmacija.

Tiranski pakt in ratifikacija besarabske pogodbe so odnošaje med Italijo in Jugoslavijo tako daleč razčistili, da italijansko časopisje ne skriva več namenov, ki jih ima italijanska politika glede Dalmacije. V tem pogledu je posebno zanimiv uvodnik tržaškega »Piccola« z dne 13. t. m. pod naslovom »Zveza Trst—Zader«. Uvod slove:

»Kratke besede, s katerimi je N. E. Balbo v naši trgovski zbornici naznanil, da se zračna zveza Trst—Zader obdrži, odmevajo s toliko politično zgovornostjo, da jih bo obalno prebivalstvo, ki je že bilo in je deloma še podvrženo tujemu gospodstvu, navdušeno pozdravilo. Narodna vlada natančno pozna važnost odnošajev, ki morajo obstojati in ki se morajo v velikem delu vzpostaviti med Trstom in Dalmacijo. Kajti poleg gospodarskih razlogov, ki postajajo vsakemu jasni, so še politični razlogi, ki so se po naših diplomatičnih nesrečah pred pohodom na Rim zdele, da ostanejo za vedno zanemarjeni. Ti razlogi so večinoma jasni. Po brezsuspešnih velikih prizadevanjih, da si zagotovimo posest Dalmacije na podlagi londonskega pakta, se je rešil jadranski problem po splošnih potrebah diplomatičnega reda, ki si ga je morala narodna vlada zaimeniti kot potreben pogoj za globoko in mogočno politično delo, katerega sijajni sadovi in mnogo obetajoči razvoj se vidi sedaj. Potem je prišla — nadaljuje članek — prijateljska pogodba z Jugoslavijo in italijanske organizacije, ki so že bile imele orožje v rokah, so bile skrajno razočarane.

Toda kar se ni posrečilo italijanski diplomaciji, bi se bilo moglo skušati doseči po drugi poti. Nato dokazuje članek, kako je bila Dalmacija gospodarsko, politično in kulturno vedno navezana na Trst. Edino Trstu bi se bila morala poveriti naloga, da te zveze dalje vzdržuje in neguje; v to svrhu bi bilo treba vse žrtvovati — tudi vzdrževanje subvencioniranih prometnih zvez. Namesto tega se je dala prednost Benetkam, zanašajoč se na njihove sijajne tradicije, dalje Anconi, ki naj bi postala predmestje Dalmacije, in končno lukam Puglie, ki ima pa svoje temeljne naloge v Albaniji. Vse te zveze so se pa izkazale kot neplodne in pasivne.

Plovbo ob obali med Dalmacijo in Trstom obvladuje jugoslovanska zastava, ki uživa bogate subvencije Belgrade in ki se je obilo poslužuje vse obalno prebivalstvo. Sušak, Split in Dubrovnik so izpodrinili Trst. Izmed sto potujočih dalmatinskih Italijanov se jih komaj deset vozi pod italijansko zastavo, enostavno zato, ker jih njihovi interesi kličejo v Trst in ne v Ancono ali Benetke.

To je dokaz za vitalno potrebo zračne zveze Trst—Zader. »Za to zvezo ne govorimo samo gospodarske potrebe na Jadranu izoliranega Zadra, marveč potreba vseh Italijanov v Dalmaciji, ki zro na Zader kot na staro prestolnico in kot na predmostje, s katerega se brani postojanka, ki se ne more in ne sme zapustiti. Ugotavljamo potrebo revizije jadranskega problema neglede na gospodarsko koristnost. Trst mora znova prevzeti svojo funkcijo kot politični ključ do vzhodne jadranske obale, kajti samo Trst more vrniti obalnemu prebivalstvu enotnost in jasen pravec.«

Če je bil še kdaj med nami, ki se ni zavedal življenjske važnosti našega pomorstva, mora spričo tega članka končno spregledati.

Naznanilo!

Kdor želi letos imeti prvovrstno in najmodernejšo slikarijo, naj naroči le pri trdki

Ivan Martinc, slikar in pleskar
Ljubljana, Poljanska c. 20
Cene konkurenčne in solidne.

Premijera Sattnerjeve „Tajde“.

Razprodana hiša, slovesno pričakovanje poslušalcev, ljubiteljev lepe umetnosti, med njimi marsikak mojstrov časticev, prijateljev, učencev, zastopani vsi sloji našega naroda od univerze in konservatorija do delavca in preprostega podeželskega pevca, dragocena toaleta, najpreprostejše odelo, to je zunanje podoba tega večera. Ko se oglase pavke in v nekaj mogočnih zagonih zrastejo v simfonijo polnega orkestra, se vsi pogledi razjasne ob pestri sliki, živahnem vrvenju, odhajajočih mornarjev in se srca užigajo ob njih prvem iskrovnem spevu in se ustrašijo, ko z robasto, a dobrohotno besedo vmes udari Jure, oblastni ladjin gospodar. In s s občutjem pa hkrati s tajno grozo se napolnijo ob nastopu oslepelega, v besni maščevalnosti kipečega Urha. In z razdvojenjo Tajdo trpe, se ob napadu roparjev stiskajo in ob vrlharju z romarji molijo in še nazadnje z množico iskreno žele, da se Visoškemu tudi telesne oči odpro, ko mu je kesanje odprlo dušni pogled.

Poslušavci so po vsakem dejanju skladatelja burno pozdravljali in ga tako, da ne rečem s plemenitim ploskanjem, vzklikanjem in topotanjem prisilili, da se je ponovno moral priti zahvaljevati za viharne pozdrave in za številne šopke in vence, ki so mu jih poklonile korporacije in posamezniki v znak priznavanja.

Iskreno pozdravljena sta bila oba glavna delavca pri oživilvi te opere, ravnatelj g. Polič, ki je delo zelo vestno in točno našel, in g. prof. Sest, ki je delo režiral in osebam vdahnil življenje. Mnogo priznavanja je zadelo, čeprav ga ni

Kaj se godi doma

Dr. Josip Debevec — šestdesetletnik.

Svečo pogledj, ki se sama použiva, vedno je manjša, ko drugim gori, njeno svetlobo uživajo drugi, nanjo misleč šele, ko že zgori. Bodi kot sveča! Dovolj jih je v temi, treba jim luči, da pridejo iz nje. Gori, izgori in nase pozabi, pa zadovoljno bo tvoje srce.

Iz spom. knjige Ivanke K. (Naša moč V, št. 6).

Vemo sicer, da se bomo s temi vrsticami skromnemu možu prej zamerili nego prikupili, vendar nas veže čut hvalečnosti, da se 15. marca letošnjega leta spominjamo 60letnice odličnega slovenskega kulturnega delavca in tudi sotrudnika našega lista prof. dr. Debeveca. Predalec bi nas zavedlo, če bi hoteli ob tej priliki naštevati vsa njegova slovstvena dela. Dobite jih povečini naštetu v Slovenskem biografskem leksiku. Omenjamo naj kratko samo tiste spise, po katerih je postal naši javnosti posebno znan.

Njegovi Vzori in boji spadajo med tista slovstvena dela, ki jih pozna pač vsak slovenski izobraženec. Malokateri dijak gre skozi gimnazijo, ne da bi si bil prej ali slej ogledal slično pot, ki jo je prehodil nekaj desetletij pred njim dijaček in dijak Ivan. Sedanjemu učencu slovenske realne gimnazije postaja sicer marsikaj iz življenja na nekdanji polnanski humanistični gimnaziji težje dostopno, toda v svojem bistvu ima dijaško življenje na vseh tipih srednje šole toliko skupnega in sličnega, da bodo Vzori in boji preživeli pač vse reforme srednje šole. In kakor je pisatelj v Vzorih in bojih nekako obračunal s svojo gimnazijsko dobo, v spisu Do zmaga! s študijem na univerzi, tako premišljuje sedaj v Mentorju ob svojem dnevniku, ki ga nosi s seboj — v glavi, o dolgi dobi glavnega dela svojega življenja.

Dr. Debevec pa ni pisal samo o stvareh iz šolskega življenja. Tudi on je mornar, ki je kakor trpin Odisej spoznal mesta in mišljenje mnogih narodov. Italije ne pozna samo iz knjig, pozna jo kot popotnik, pozna kot izprašan učitelj italijanskega jezika in zlasti kot prevajalec Danteja. Tudi on je videl Nemško, Francosko, Britansko; na vzhodu je prišel do Carigrada. Bil je celo dve dolgi leti z Dantajem — v Peklu; seveda se je potem, srečno rešil v Vice in Raj. Videl ni samo mest, spoznaval je na potu in doma tudi mišljenje na-

rodov; saj bere tudi francosko in angleško, slovanske jezike pa vse.

Ker smo že pri njegovem jezikovnem znanju, naj omenimo še to, da svojih zakladov ni nikdar hranil zase, ampak vedno gledal, da bi imeli tudi drugi od njih koristi. Ko je bil profesor v Kranju, je dijake brezplačno poučeval v italijanščini. Dr. Debevec namreč nikdar ni dosti vpraševal, koliko mu bo kaka stvar nesla (tudi kot literat ne), ampak predvsem, ali je potrebna ali ne. V Kranju je pričel poučevati tudi češčino — brezplačno seveda — a od šolske oblasti je dobil za to ne navadno »priznanje«: pouk češčine so mu prepovedali! Češčina je bila torej obstoju Avstrije še bolj nevarna nego italijanščina. Italija je bila pač zaveznica Avstrije, kakor je danes — Jugoslavije.

Kot svoja glavna predmeta je poučeval dr. Debevec latinščino in grščino; poleg tega je poučeval večkrat slovenščino v nižjih in višjih razredih, verouk in italijanščino. Kakor malokomu se je posrečilo dr. Debevcu, da je uvedel dijake v umevanje antične kulture. Predmet, ki ga je poučeval dr. Debevec, je bil kmalu za večino dijakov eden najzanimivejših predmetov, če ne sploh najzanimivejši. Morebiti ne moremo bolje označiti tozadevno Debevečevega vpliva na dijake kakor z besedami, ki jih je izrekel njegov bivši učenec, jurist po poklicu in znan javni delavec, ko se je razpravljalo o tem, da se namerava odpraviti latinščina in grščina iz srednje šole: »Potem pa sploh ne vem, kaj bo ostalo gimnaziji takega, da jo bo vredno obiskovati.« Tako silno je pri nadarjenih dijakih dr. Debevečev predmet stal v ospredju.

Zato naj pa v Spominih starega profesorja sedanje in bivše dijake — zabava, profesorje pa — uči, ridendo dicens verum, še mnoga, mnoga leta!

Proslava sv. Alojzija in Stanislava.

V nedeljo, dne 13. marca 1927 je priredil aglini Dijaški Orel proslavo sv. Alojzija in Stanislava in dostojno počastil spomin dveh največjih in najljubeznivejših svetnikov katoliške Cerkve. Občinstvo je v impozantnem številu do zadnjega napolnilo veliko unionsko dvorano. Med drugimi je počastil s svojim prihodom in navzočnostjo prireditelj tudi prevzvišeni dr. A. B. Jeglič, burno pozdravljen od občinstva in mladine. Proslava, dostojna spomina velikih mladinskih vzornikov, je uspela sijajno. Proslavo je otvoril orkester P. Z. s koncertno koračnico in z umetniško dovršeno in finim čustvovanjem podano »Ave Maria«. Zatem so se vrstile deklamacije, v katerih se mladina klanja svojima vzornikoma s klavirskimi točkami in zbori, ki so želi obilo priznanja in navdušenja! Glavna točka proslave pa je bil govor dr. p. Romana Tomince O. F. M. V krasnem govoru je navdušil mladino za sveti in vzvišeni ideal katoliške mladine — sveto čistost, katere nosilca sta bila angelska mladeniča, sv. Alojzij in sv. Stanislav. Krasno uspelo prireditelj je zaključilo skioptično predavanje dr. G. Rožmanna: Koraki k svetosti. Našim mladim pa vsa čast in priznanje za obilen trud in krasno uspehi večer!

Požar zahteval štiri človeške žrtve.

V soboto zjutraj ob 4 je nastal požar v neki kmetijski hiši v Podgori, občina Dol pri Ljubljani. Zgorelo so 4 osebe in sicer stara mati, domači rejenček, rejenček iz občine Dobrunje in neki rejenček iz Ljubljane.

Vajeniška pomočniška razstava v Mariboru.

Prva seja širšega razstavnega odbora se je vršila 4. marca v Narodnem domu pod vodstvom preds. Slov. obrt. društva g. M. Vahtarja in ot navzočnosti vodje Obrtno nadaljevalne šole g. prof. F. Finka, obrtniškega zadrúžnega nadzornika vel županstva g. N. Založnika in gg. delegatov posameznih zadrug.

Ob otvoritvi seje in po pozdravih navzočih je predsednik g. Vahtar v kratkih besedah razložil pomen vajeniške in pomočniške razstave za napredek obrtnega stanu kakor tudi važnost sodelovanja celokupnega obrtništva brez razlike za splošno gospodarskega položaja. Pozval je tudi vse gg. delegate, da vplivajo na gg. zadrúžne načelnike, da čimvečje število vajencev in pomočnikov pripuste k razstavi, in jim dajo potrebnih pripomočkov do cenenejših blaga za izvršitev razstavnih predmetov.

Radi večjega obsega razstave in točnejšega delovanja odbora se je razdelil v več odsekov. Predsednik je g. Vahtar, vodja Obrtno nad. šole g. prof. F. Fink, zadrúžni obrtniški nadzornik g. N. Založnik, načelnik skupne obrtne zadruge g. I. Pelikan in preds. pomočniškega odseka g. Joško Čerňič. Odseki pa so: finančni, gospodarski in veselični. — Cvetlični dan se je določil za 19. marca 1927. Organizacijo prevzame gospodična učitelj. Herma Bračič. Cvetlice se bodo prodajale 18. marca od 3 do 6 po trgovinah in kavarnah, 19. marca dopoldne pa po mestu in potem pa na Studencih v prid Vajeniškemu domu.

Odbor pozivlja celokupno obrtništvo, naj nihče ne odkloni prispevka ter s tem dokaže, da razumeva potrebe obrtnega stanu.

Novo pokopališče v Mariboru.

V ponedeljek predpoldne se je vršila komisija, ki je pregledala na licu mesta na Pobrežju nakup zemlje za novo pokopališče, ki bo last frančiškanske mestne župnije. Komisiji je načeloval dr. Makar od okrajnega glavarstva desni breg, dalje je bila zastopana podbrežka občina, mestna po magistratnem ravnatelju in zdravstvena oblast.

Zemljišče za novo frančiškansko pokopališče se drži mestnega mirodvara in obsega 30 ha. Frančiškanska župnija je kupila zemljo od raznih posestnikov na Pobrežju. Komisija je proglasila zemljišče kot pripravno za pokopavanje in frančiškanska župnija se je zavezala, da bo sezidala sama mrtvašnico in pokopavala le svoje lastne župljane in mestne reveže iz frančiškanske župnije.

Mariborska frančiškanska župnija ima na leto približno 130 mrljev in novo pokopališče je po obsegu tako razsežno, da ne bo treba prekopavati tudi po desetletjih ne.

Sedaj so na pobrežju tri pokopališča in sicer: magdalensko, mestno in novo frančiškansko.

Kdaj da bo frančiškanska župnija ogradila nakupljeni prostor in sezidala mrtvašnico, še ni določeno.

Nakup zemljišča za novo frančiškansko pokopališče javnost pozdravlja z zadovoljstvom.

Zagoneten mrtvec v Dravi.

Maribor, 14. marca 1927.

Danes okrog 11 dopoldne je priplaval po Dravi moško truplo ter se ustavilo pod glavnim mostom na stebrih, ki so zabiti v vodo. Pasanti z mosta so videli v vodi truplo ter obvestili policijo. Spravili so truplo na suho. Mrtvec je star 40—45 let, malo plešast, oblečen je v domačo rjavo volneno obleko in doma tkano srajco, povrh ima rjav sviter, na nogah ima obute čevlje iz govejega usnja na zadrgo. Truplo je ležalo v vodi najmanj 14 dni ker je koža na prstih že odstopila ter je bil obraz popolnoma zabuhel. Truplo na prvi pogled ni kazalo nobenih znakov nasilja, toda ko so mu odpeli obleko, so odkrili na trebuhu globoke rane, izvirajoče najbrž od noža. Od kod je priplavalo truplo, se ne da ugotoviti. Mogoče je kak splavar, po obleki sodeč pa je gotovo doma iz Pohorja.

smo, videli scenografa g. Vavpotiča; zamislil je odlično sceno, ki zlasti za II. dejanje ni bila lahka, v tretjem je pa dihala v pristnem zraku cerkvene veže komposteljske.

Seveda so nosilce najvažnejših oseb: Urha, Tajde, Erazma, Jurija, Marjetice, Jura za vsakim dejanjem živahno klicali in pozdravljali. Tudi cvetja niso pogržali. Pred vsemi sta se odlikovala g. Betetto kot predstavljavec najvažnejše osebe, starega Urha Visoškega in ga. Lovšetova kot njegova hči Tajda. Betetto je stari mojster, kakor je vedno bil, zdelo bi se nam celo, da je svoje petje in svojo igro, odkar ga nismo slišali, še poglobil in močno potencil, če bi bilo to sploh mogoče. V kako silo je pevski in igralski narasel ob starčevem brezumnem besenju, kako resničen je bil v njegovem srčnem ponižnem kesanju! In glas njegov! Resnično, da smo ga z vsjo skrbnostjo poslušali prav v fiziološke podrobnosti, pa nimamo želje po kakršnikoli izpremehi v njegovi ogromni polnosti pa hkrati v tako čudoviti mehkoabi pa naj pade v najnižje globline, naj se rahlo, lahko kot misel dvigne v najvišje, basistu dovoljene višine. Vročino dneva in težo je nosil on, dvakrat neprekošeni umetnik. Verna družica mu je bila g. Lovšetova, ki so izredne vrline njenega glasu že dolgo cenili, sedaj je pa brezhibno lepoto in čistost svojega nedopovedljivo sladkega glasu stopnjevala v nepričakovano moč, ki je presenečala. Že pred leti smo rekli, da ne vemo, če se Ljubljana zaveda, kaj ima v ge. Lovšetovi, danes, ko se je igralski in pevski tako srečno usovršila, moremo Ljubljani tem iskreneje čestitati, da ima to umetnico v svoji sredi. Nekaj lepih pevskih in igralskih lastnosti je pokazal g. Zupan. Pa so možnosti razvoja v njegovem prožnem in obsežnem organu še skrite. G.

Kovač se je sebi v korist izpremenil, če bi vibriranje v petju navedel v nasprotno smer, bi, se zdi, njegov izdatni, obsežni glas dobil tisti visoki mir, ki je podlaga za pristni lirični in dramatični patos. Najboljši je bil v duetih s Tajdo. Ga. Ribičeva ima prijeten, nekoliko droben glas.

Zbori so bili splošno zelo dobro pripravljeni, saj jih je veliko: mornarji, romarji, komposteljska dekleta, bratje sv. Jakoba in zadnji zbor vseh teh zbor. Zveneli so lepo, mogočno, mehko, n. pr. zbor »Morje! ali »Victoria«, pretresljiv je bil »Media vita in morte sumus«. Zbor je v tej operi nekak interpret, pojasnjevalec čustev, ki polnijo srca, v sedanje razmere prevzel zbor stare klasične drame.

O glasbi sami, v kolikor že nismo o njej govorili, moramo pridejati še to, da je večino poslušalcev, ki skladateljevo simfonično delovanje manj poznajo, kar presenetilo, saj zlasti tako bujne, sočne, tople instrumentacije niso pričakovali, niti značilno obdelanih mest, ki so dejanja ali pa tudi le besedo ali čustvo v glasbi izvrstno pozajele.

Značaj glasbe je romantičen, kakor se je razvil izza Beethovna preko Weberja v Mendelssohna in velikega Wagnerja. Slednjega našelo o naravnem petem govoru (Sprachgesang) si je skladatelj po svoje privzel in zato ima petje nastopajočih oseb splošno slovesno recitativni značaj, značaj pevski potenciranega govora, ki pa ga skladateljeva, rekel bi, prirojena glasbena čud večkrat zavije v mehko melodičnost, kar vselej prav dobro učinkuje. Tako, da bi si človek včasih malo da ne zaželel, naj bi bila vsa opera pisana na tak melodičen način, kakor so bile napisane nekdanj takozvane »številične opere«, ki se iznova napovedujejo, komponirane v zaključnih oddelkih (številkah) izvečine v obliki

samosojnih »sonatnih« stavkov. Ta je pisana po načinu novejšega razvoja izza Wagnerja tako, da je skladatelj vsak prizor, večkrat kar posamezno misel, že rahlo menjo v čustva v novo glasbo pozajel ter tako ustvaril delo, ki je po svoji sestavi podobno sestavi mozaika, z bogato, kar skoro preživahno modulacijo in pa spretnimi harmonskimi umiki in okreti kot mozaici z malto, vse te slikovite dele strnil in jih podredil svojemu namenu.

Marsikaka glasbena lepota bi se bila še bolj uveljavila, ko bi se bila ta in ona literarna lepota že v besedilu izoblikovala v dejanje, tako, da bi dogodek, ki pred poslušavci zaživi kot zgodba, zaživel pred njimi kot dejanje. Pa to ima z glasbo le v toliko opraviti, v kolikor bi se pred nami namesto ploskovito, slišno, po dejanju kar plastično, vidno javljala.)

Dobro je, da je dobila opera svoje orgle, saj izvrstno učinkujejo. Le prešibke se zde, zelo se pogreša v njih eden ali dva registra. Bržkone bi se z jako majhnimi stroški dal doseči izrazit, poln orgelski glas.

Enako toplega sprejema, kakor ga je »Tajda« največje Sattnerjevo delo, doživela ta večer ji iskreno še pogosto želimo.

K.

Če bi se kdaj plastiki opere v korist kaj spremenilo, se zdi, da bi se I. dejanje najučinkoviteje končalo z odhodom romarjev na ladjo in skom nemega razvoja v morje za njo, kar naj bi se oboje tem tesneje združilo. Res, da bi odpadlo nekaj lepih glasbenih domislekov, toda čustvovanja, kakor je že ustvarjeno, ni več moči naglo biti. Zato se zdi konec že tu umesten.

Dnevne novice

† Župnik Valentin Bernik.

V Komendi pri Kamniku je dne 14. t. m. ob pol 12 dopoldne umrl tamkajšnji župnik in duhovni svetnik g. Valentin Bernik. Pokojnik se je rodil dne 9. februarja 1961 v Stražišču pri Kranju. V duhovnika je bil posvečen 1884; služboval je kot kaplan v Kranjski gori, Mošnjah, Moravčah, kot ekspozit na Vrhpolju pri Moravčah, kot župnik 13 let na Homcu in od leta 1909. pa v Komendi, kjer je bil hkrati upravitelj beneficija in bolnišnice P. P. Glavarja.

Pokojnik je pisal večkrat v »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba« in objavil več svojih pridig v »Duh. Pastirju«. Spisal je tudi šmarnice »Marija in sv. maša« itd.

Pogreb bo v sredo, 16. t. m., ob 10. uri dopoldne v Komendi.

Svetila mu večna luč!

★ Božidarju Raiču, gorečemu buditelju in voditelju naroda, izbornemu ljudskemu govorniku, neustrašenemu rodoljubi in plodovitemu slovenskemu pisatelju, namerava ob njegovi stoletnici rojstva mariborsko Zgodovinsko društvo vzidati skromno spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši na Zvabu, župnije Sv. Tomaža nad Ormožem. Ker pa je Zgod. društvo samo v slabih gmotnih razmerah, je razposlalo te dni nekaterim posameznikom in zavodom poziv s položnico, da vsak po svojih močeh prispeva v to svrhu. Obračamo pa se tem potom tudi na vse druge rodoljube, prijatelje pokojnega Božidarja, zlasti one iz tujskega, ormoškega in ljutomerskega okraja, da z večjim ali manjšim darom podprejo započeto akcijo. Vsi prispevki naj se pošiljajo na Zgodovinsko društvo v Mariboru.

★ Stanje g. župnika Planinca. Prosi se, naj bi prijatelji g. Planinca vzeli na znanje, da se nahaja sedaj v Mariboru v bolnišnici, III. razred soba št. 6, in ostane tu do nadaljnjih odredb. Obiske sprejema v opoldanskih urah.

★ Podelitev župnije. Župnijo Marnberg je dobil g. Julij Vajda, kaplan pri Sv. Križu na Slatini in bo umeščen 1. maja t. l.

★ Zlato hrabrostno medaljo, takozvano Miloš Obiličev, je prejel inž. Cvetko Božič, rez. artil. poročnik in šum. svetnik v Kranjski gori. Odlikoval se je v bojih na Koroškem, ko je naša jugoslovanska vojska prodrla do Celovca. Odlikovanje mu je izročil 7. t. m. radovljiški okr. glavar g. dr. Vavpotič.

★ Oblastno središče trezne mladine v Ljubljani vabi vse prijatelje abstinence pokreta kakor abstinence same na letošnje oblastno skupščino, ki se bo vršila v Mariboru dne 19. t. m., ob 10.30 v mali dvorani študijske knjižnice. Naslednjega dne napravijo udeležniki skupščine izlet v Ruše in Falo.

★ Slovensčina — kali? Od strokovnjaka, ki je že dokaj deloval na polju slovenskega jezika in slovstva, smo prejeli sledeči dopis: Vsak Slovenec, ki je bil, je in hoče ostati Slovenec, je moral z zadoščenejšim pozdraviti Vašo pogumno in odreslino izjavo v številki z dne 12. t. m., da boste zavrgli vse dopise, ki so pisani v tisti polovičarski slovensčini, napram našemu čistemu jeziku pravi balkanščini. Pozno je prišla Vaša pomoč, a ne bo še prepozno, ako vztrajate v pogumu in doslednosti. Seveda, mnogo je že zamujenega, in prav tam, kjer bi morali najti najmočnejšo oporo, jo boste morda težko našli, v našem najvišjem znanstvenem zavodu. Ta zavod se je kar od kraja krstil »univerza«, mi Slovenci pa smo se 100 let borili za svoje vseučilišče; nismo ga dobili, ampak »univerzo«. Ko bi se zavod ustanovil leta 1922. ali 1923. do 1925., bi mi gotovo imeli »univerzitet«, oziroma »univerzitet«. Te dni sem bral neko razpravo, v kateri pisec, ki je sicer eden prvih stilistov, pravi, da on neko besedo »podvleče« (srbohrvatski se to reče »podvuče«), v pomenu »podčrta«. Ne boste torej imeli lahkega posla, če hočete čistiti. Posla pa silno mnogo. Odpravite čimprej »vojno muziko«, ta ljubki izraz! »Mesno kontrolo«, ki jo ima »delegacija ministrstva finance«, smatrajo najbrž — mesarji za »opasno«. »Srežke poglavarje« hočete odpraviti; mi tudi. Saj je tak »poglavar« — Häuptling res primernejši za kake — Indijance. Toda težko jih nadomestite z »okrajnimi glavarji«, s tem lepim izrazom, ki pomeni res »Hauptmanna«; prezrli ste morda, da je pri političnih uradnikih tudi zdaj še ohranjen »okrajni glavar«, pa samo kot — naslov. To bo vam užitjen kak moderni »srežki poglavar«, če ga ponizate za okrajnega glavarja! Takisto bodo naši novokrščeni »direktorji« hudi, če jih nazivate »ravnatelje«; najbolj pa bo užitjen kak »inspektor« (še lepše in pravilnejše »inšpektor«), ako mu pravite »nadzornik«; ta mu je v službi podrejen. — Dela bo torej mnogo, tudi jeze; a šlo bo, če vztrajate. Morda bomo vendar Slovenci dosegli, da bodo naši bratje razumeli naš »svršnik« namesto njihovega »ibercigerja«, »štedilnik« namesto »šporherda«, »učinkovitost« namesto »efikasnosti« ter sto in sto drugih kričočih

tujih popačenk, ki jih zdaj še čisto resno in trdovratno čuvajo kot nekaj pristno domačega in državotvornega.

★ Romanje v Assisi in Rim. Ob priliki proslave 700letnice smrti sv. Frančiška Asiškega in 1100letnice rojstva sv. Cirila priredi frančiškanska provincija sv. Cirila in Metoda skupno z odborom Apostolata sv. Cirila in Metoda v drugi polovici meseca maja romanje na grob sv. Frančiška Asiškega in na grob sv. Cirila. Kdor se želi romanja udeležiti, mora najkasneje do 20. aprila t. l. doposlati od boru romanja, Zagreb, Kaptol 9, za potne stroške III. razreda 1200 Din, a za II. razred 1650 Din. Poleg Assisija in Rima bodo romarji lahko posetili tudi grob sv. Antona v Padovi ter lepe Benetke. Romanje bo trajalo 9 dni. Iz Zagreba odideš 19. maja. Poleg potnih stroškov naj dopošljejo oni, ki se nameravajo romanja udeležiti, odboru romanja tudi pismeno objavo od občine, odnosno v mestu od redarstva, da se jim ne bodo stavile v Italijo morebitne zapreke. Kdor ima potni list, temu ni potrebna objava. Natančnejši program potovanja objavimo kasneje, ko se bo vedelo število romarjev. Romarji dobijo 50% popusta tudi na naših železnicah. Vsa potrebna pojasnila daje odbor romanja, Zagreb, Kaptol 9. Tu se dobijo tudi položnice za pošiljatev denarja.

★ Važna knjiga! Izšla je knjiga o »Alkoholnem vprašanju«, ki je danes pač eno izmed najbolj aktualnih, če hočemo obvarovati in rešiti narod pred fizično, moralno in gospodarsko propastjo. O vsem tem govori ta knjiga. Odkriva dušne in telesne rane, ki jih povzroča demon alkohol. Odkriva vse grozne gospodarske posledice, ki jih rodi demon alkohol. Odkriva bedo in solze nesrečnih družin, mater in otrok pijancev, ki jih je pahnil v brezup in obup — demon alkohol. Vsek naj kupi in pazno prebere knjigo »Alkoholno vprašanje!« Predvsem naše slovenske občine. Velik del je namenjen zlasti našim občinam, pa tudi vsem drugim samoupravnim zastopom, a zato nič manj vsem javnim, predvsem državnim uradom. Bogata vsebina, zlasti zbirka zakonov in predpisov, tičečih se alkoholnega vprašanja, sama priporočila delo. — Knjiga se dobi v vseh knjigarnah, pri »Sveti Vojski« in pri »Naši Slogi« v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Cena je 28 Din, po pošti 2 Din več. O knjigi še izpregovorimo.

★ Velika žalost vlada v celi solčavski orlovski družini vsakokrat, kadar ji poštni sel vrne neprodane srečke z opombo: »Se ne sprejme.« »Se za stroške ne boste dobili.« Ali res moramo ostati tu na meji popolnoma zapuščeni in pozabljeni? Slovenska dekleta, na vas se obračamo! Razprodajte vse srečke! Solčavski Orli.

★ Na cesti št. 11—Velika se bo začelo te dni z deli tako, da bo cesta dograjena do avgusta.

★ Zakaj se okrajna cesta pri Sv. Petru niže Maribora še ni začela graditi? Poslanec Zebot je dosegel pri mariborskem okrajnem zastopu v jeseni 1926, da se je za zgoraj imenovano cesto določilo 500.000 Din in bi se naj uporabila ta vsota l. 1927. Veliki župan dr. Pirkmajer je zadrževal do zadnjega potrditev okrajnega proračuna. Dokler ni potrjen proračun, pa se ne more in ne sme pričeti z delom.

★ Upravni svet Narodne banke in Ljubljanske kreditne banke. Sprejeli smo sledeče: Z ozirom na članke v »Jutru« št. 58, 59, 62 si usoja Ljubljanska kreditna banka sporočiti sledeče: a) Ljubljanska kreditna banka nima niti pravice postavljati kandidate niti kakršnokoli ingerenco na izvolitev članov v upravni odbor Narodne banke kraljevine SHS. b) Ljubljanska kreditna banka je izrekla v dopisu na predsedstvo Narodne banke željo, da bi bil izvoljen v upravi Narodne banke na mesto umrlega dr. Karel Trillerja njen sedanjí predsednik. Ker se občini zbor Narodne banke ni oziral na te želje, je ta zadeva za Ljubljansko kreditno banko končana. — Ljubljanska kreditna banka.

★ Učiteljstvo in srbohrvaščina. Ministrstvo za prosveto je odločilo, da se pri usposabljanostnih izpitih za osnovne šole počeniš s pomladanskim rokom leta 1927. izprašuje v Sloveniji tudi srbohrvaščina, s to izpremembo, da je izpit obvezen in da ocena odloča o uspehu celotnega izpita tako kakor tudi iz drugih predmetov.

★ Jadranska Plovitba ustavi svoje zveze z Italijo. Jadranska Plovitba naznanja, da ustavi svoje vožnje na proгах Metković—Trst in Benetke—Metković. Zadnja vožnja iz Benetk je bila 13. t. m., zadnja iz Trsta bo 19. t. m.

★ Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova 12, so darovali: G. dr. Kaiser 25 Din, g. Suštar Fran 20 Din, g. Jerec 10 Din, g. Punder Ferdinand, Sv. Bolfenk, 20 Din, ga. Šmalc Ivanka 50 Din, g. Korn Teodor 20 Din, g. dr. Piccoli 50 Din, g. Gnejzda Fran, Vel. Dolina, 5 Din, g. Battelino Daniel 20 Din, g. dr. St. Lapajne 20 Din, g. Bayr Egon 20 Din, g. Zalaznik Aleš 100 Din, g. Dular A. 20 Din, g. Volk A. 20 Din, g. Pavlič Ivan 5 Din, Hranilnica in posojilnica Sostro 20 Din, g. Kogovšek Josip 20 Din, g. Perko Pavel, Česnjice, 50 Din, g. Kuhar Fančič 20 Din, Kreutzer Pavel 20 Din, Hranilnica in posojilnica Slovenjgradec 50 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala!

★ Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, zastajanje krvi, napenjanje, zlato žilo, bolečine v kolku odstrani naravna »Franz-Josef-grentica« — zjutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniki strokovnjaki izpričujejo, da »Franz Josef« voda učinkuje brez bolečin čelo pri razdražljivosti črevesa. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 5190

★ Ameriška pooblastila preskrbi in druge ameriške posle uredi najhitreje in ceno: Dr. Ivan Cerne, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, poslopie Ljudske posojilnice.

Ljubljana

○ Ali je alkoholizem vzrok ali posledica socialne bede? Na društvenem sestanku »Svete vojske«, ki se vrši prihodnji četrtek, bo na sporedu tudi predavanje in bo debata brez dvoma zanimiva! Na sestanek vabimo vse, tudi žene, ki mnogokrat nosijo najtežje breme posledic pijančevanja!

○ Pogrebno društvo bratovščine sv. Jožefa naznanja svojim članom, da se vrši društveni redni letni občni zbor na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca t. l., ob 4 popoldne v hiši na Kongresnem trgu 2, prilije desno. Vsi člani se vabijo, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Obenem se opozarjajo oni člani, ki še za lansko leto niso poravnali letnega doneska, da to čim prej storijo. Letne doneske po 10 Din plačujejo vsi člani brez izjeme. — Odbor.

○ Tramvaj skočil s tira. Včeraj popoldne ob četrti na štiri je na Karlovski cesti blizu Gruberjevega prekopa skočil na križišču tramvaj s tira. Pri tem je bil suneč tako silen, da je kolo odrezalo rob tračnice. Sprevednik je skušal spraviti voz nazaj na tir, kar se mu pa ni posrečilo. V pomoč je prišel drugi voz. Sklopili so oba voza, nakar sta ju oba voznika pognala. Toda stvar se ji ma ni posrečila. Tramvajski voz je zavozil popolnoma v stran s tira, tako da je tudi zgubil stik z elektrovodno žico. Sprevednik se je moral odpeljati v remizo po pomoč.

○ K nedeljski notici »Nevaren goljuf« popravljamo v toliko, da se dotična aretacija Josip Lombarda ni izvršila v Sp. Šiški in da g. Alojz Lombard, krojaški mojster in njegova družina v Sp. Šiški ni v nikaki zvezi z njim.

○ Tatvine v Ljubljani. V hišo na Poljanski cesti št. 12, last posestnice Ane Tornago, je vlomil neznan tat in odnesel iz verande na vrtu več posteljnega perila, v vrednosti 6827 Din. — Neki kavalirski Stanko je ukradel blagajničarki kina »Ideal« gđ. H. K. 1000 Din. — Neznani žepar je ukradel v tramvaju št. 9 železničarjevi soprogi Rozi Zumrovi iz Koroške Bele 300 Din gotovine. Gospej Uršuli Lenarčičevi iz Koroškega pri Gorici pa v istem tramvaju 550 Din in 80 lir. V tramvaju je bilo tedaj 22 ljudi.

Psa ustrelil. V Zeleni jami je neznan sovražnik psov ustrelil ob pol 9. uri zvečer 2000 Din vrednega lovskega psa, trgovca Mihaela Hribernika. Neznaneec je psa ustrelil najbrže iz maščevanja.

○ Policijske vesti. Policija je aretirala sedem oseb in sicer dve radi tatvin; druge pa radi vlačuganja, beračenja in incidentov. Policija beleži več tatvin, en slučaj nasilstva, en umor psa, šest slučajev kaljenja nočnega miru, en izgred in dvojce prekoračenj policijske ure.

Maribor

○ O metodah delovanja za cerkveno ednost je predaval v četrtek, dne 10. t. m., gospod prelat dr. Grivec v avli mariborskega bogoslovja. Predavanja so se udeležili vsi gg. bogoslovci-Slomskariji in par duhovnikov, odbornikov Bratovščine sv. Cirila in Metoda. — Uspeh našega dela je v veliki meri odvisen od pravilnega pojmovanja vzhodnih narodov. Vzhodni kristjani imajo slavne verske in kulturne tradicije, poleg tega so pa še po svoji vsebini in značaju bolj konservativni. Vse to je treba upoštevati, da ne žalimo njih tradicije. Treba bo, da se mi sami tudi preorientiramo, spremenimo svojo miselnost, se povrnemo h Kristusu in njegovi cerkvi, da nas bodo vzhodni bratje lažje razumeli. — Gosp. prelat smo za njegovo lepo predavanje hvaležni, želimo pa, da še večkrat pride med nas, da še bolj utrdi v naših srcih duha apostolstva.

○ Mariborskih Orlov ni pust prebodel. Ko so drugi zapravljali čas, zdravje in denar, so oni krepko delali, in glejte, 19. marca, na svoj praznik, priredijo veliko telovadno akademijo v Götzovi dvorani. Kdor spoštuje resno delo, ta bo dal priznanje Orlom s tem, da se udeležijo akademije.

○ K koncertu Glas, Matica. Glas, Matica se je posrečilo za orkester pridobiti tudi priznana violon-virtuozinjo, g. F. Brandlovo. Pri nobenem Matičnem koncertu še ni nastopilo toliko prvovrstnih solistov kot pri IX. simfoniji. Gospe Zikova in Pospjšilova še sploh niste nastopili v Mariboru, g. J. Križaj pa je znan že po svojem krasnem glasu izza »Letnih časov«. Tudi g. Burja je že mnogokrat dokazal svoje pevske vrline. Že iz teh dejstev je razvidno, da bo ta prireditve res nekaj klasičnega. Pred obema koncertoma ima g. Arnuš slavnosti primeren kratek nagovor. V Ljubljani sta bila že dva koncerta IX. simfonije razprodana. Bo tudi Maribor znal ceniti to redko prireditev?

○ Velikodušen dar. Protituberkulozna liga v Mariboru je prejela od urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani 16.500 Din. S tem velikodušnim darom so kriti vsi stroški za vrata in podboje na novem tuberkuloznem oddelku v splošni bolnici. Primanjkljaj, ki ga je imela liga s pozidavo omenjenega oddelka se je znižal na 26.000 Din. Liga izreka zavodu za ta dar javno in iskreno zahvalo!

○ Sneg do kolena na Pohorju. V nedeľjo je v Mariboru deževalo celi dan, na Pohorju pa snežilo kot ob Svečnici. V višini Ruške in Mariborske kočje je padlo snega do kolena.

○ Otvoritev nove telovadnice. Socijal-demokratsko telovadno društvo Svoboda je pozidalo v Studencih blizu znane krčme Stumpf telovadnico. Slovesna otvoritev te nove telovadnice je bila v nedeľjo.

○ Misijonska knjižnica. Misijonsko vprašanje je v sedanjih svetovnih razmerah tako važno in zahteva tako nujno ugodne rešitve, da se morajo z njim seznaniti vsi katoličani, ker so vsi poklicani k delu za razširjenje božjega kraljestva na zemlji. Za pravo razumevanje in uspešno misijonsko delo pa je potreben temeljit študij tega vprašanja. Da bo pa tak študij omogočen tudi onim, ki si ne morejo sami nabaviti dragih misijonskih knjig, zato je osnovala Misijonska zveza v Mariboru posebno misijonsko knjižnico, ki šteje že lepo število dobrih knjig o misijonih. Knjižnica se vedno izpopolnjuje. Ravnokar je zopet prejela med drugimi tudi znani knjigi: Dr. Schmidlin: Kath. Missionsgeschichte in Kath. Missionslehre, in sicer najnovejši izdaji, ter globoko zasnovane misijonske pridige od p. Streita. Kdor si želi izposoditi kako knjigo, naj se obrne na Vodstvo Misijonske zveze v Mariboru, Slomškov trg. Misijonska zveza ima tudi na razpolago eno serijo skioptičnih slik o Indiji in sv. Frančišku Ksav., ki jih posodi našim organizacijam, da bodo mogla z njimi poživiti misijonska predavanja.

○ Narodna pesem je vodilo letošnjih prostih vaj Orlic. Da pridejo vaje bolj do izraza, se bodo izvajale na petje. To lahko vidite na telovadni akademiji mariborskega orlovstva na praznik sv. Jožefa, t. j. prihodnjo soboto zvečer ob osmih.

○ Aleksandrova cesta je v nedeľjo zvečer prvič zažarela v razsvetljavi novih žarnic. Nova razsvetljava je izvrstna. Močne žarnice so nameščene v razdalji po 50 m temungo višje kot dosedanje.

○ Dva otroka ugriznjena od psov. Od sobote do ponedeljka sta bila v Mariboru ugriznjena od psov dva otroka. Za mesto je proglašena najstrožji pasji kontumace, a kljub temu je videti podnevi vse polno celo volčjih psov, kako tekajo po ulicah in trgih brez nagobčnika.

○ Žrtvo v vojni prejetih ran. Na Ruški cesti je imel dobrodočo mesarijo naš zvesti pristaš g. An'lon Hohnjec, rodom iz hrvatskega Zagorja. V vojni je bil ranjen v pljuča in iz te rane se je izcimila jetika, ki mu je ugasnila luč življenja v 34 letu. Pokojni je bil skrben ter delaven. Žalujoči soprogi naše iskreno sožalje!

○ Lažidetekтив. V nedeľjo zvečer je bil aretiran brezposelni natakak Martin Priunčič iz Rogaške Slatine. Že 16 krat je bil predkavnan radi raznih deliktov. V nedeľjo si je privoščil precej romantičen doživljaj. V Mlinski ulici je obiskal neko stranko ter se predstavil kot detektiv. V ostrem tonu je zahteval, naj mu takoj plača večji znesek kot globlo radi tihotapstva, drugače bo izvršil aretacijo. Ker se pa njegovega oblastnega nastopa nihče ni ustrašil, je urnih nog pobrisal skozi vrata, toda imel je smolo. Na cesti so ga prišli in izročili stražniku in Priunčič bo rómal 17 tič na sodnijo.

Celje

○ Državni uradniki so imeli v nedeľjo dopoldne svoj stanovski sestanek v mali dvorani Celjskega doma. Referent je obravnaval v prvi vrsti zboljšanje materialnega stanja državnih uradnikov. Pikre besede so padle na funkcionarje osrednje zveze v Belgradu. Zanimanja za ta sestanek ni bilo prav posebnega. Zbralo se je k večjemu kakih 30 uradnikov.

○ Bivši podžupan dr. Gobec je na zadnjem protestnem shodu samostojnih demokratov tudi govoril. Pa ne o »kislem jabolku«, temveč o klerikalizmu in njihovih »sramotnih« zvezah. Je že dobro! Priporočamo mu pa, da nam odkrije zgodbo o tistem kislem jabolku, v katerega so morali narodni socialisti v Celju ob neki priliki ugrizniti.

○ Šahovsko tekmo sta priredila v nedeľjo popoldne kluba šahistov iz Sp. Šiške pri Ljubljani in iz Celja. Igralo se je zelo napeto. Uspeh tekme je bil 2:6 v prilog Celjanov.

Novo mesto

Orlovsko akademija. Preteklo nedeľjo 6. t. m. zvečer so pokazali naši Orli sad svojega dela tekom letošnjega predpusta. Telovadne toče so bile izvajane prav dobro, proste vaje članov naravnost brezbitne. Sploh je bil spored lepo izbran, le nastop tamburašev z »Venčkom slovenskih valčkov« ni bil primeren za akademijo. Vsakdo, ki je bil na akademiji, je pa kljub temu izrazil svoje zadovoljstvo in priporočal Orlom, naj nam večkrat kaj katerega nudijo. Le žal, da ni moglo na odru Rokodelskega doma nastopiti po več kot pet telovadcev, ker je oder premajhen in za telovadbo neprimeren in prenizek. Kakor povsod, tako se je posebej pokazala potreba po novem domu.

Rakek

Dne 10. t. m. smo spremili na zadnji poti priljubljenega Angela Homovčevega, kateri je zgodaj pretrgala nit življenja neizprosna jetika. Bil je stara šele 18 let. Naj bo rano umrla nežni cvetlički lahka domača zemljica, veleugledni rodbini Homovčevi pa naše iskreno sožalje!

Trbovlje

✱ Likvidacija II. rudarske skupine. V nedeljo dopoldne so se zbrali v Trbovljah zaupniki II. rudarske skupine iz vseh rudnikov Slovenije, po številu okoli 20. Vseh zaupnikov je prišlo 95. Udeležil se je sestanka tudi rudarski glavar Stergar. Voliti bi se moral glavni odbor, ki bi imel ob enem s I. skupino svoj sedež v Celju. Dalje bi se morali odločiti računati za l. 1926 in sestaviti proračun za l. 1927. — Predloženi je bilo več resolucij, najostrejša je bila ona iz Mežice. Tam sta bila odpuščena dva delavska zaupnika, katere štiti zakon, a rudarska zadruga kakor tudi rudarsko glavarstvo jima ni pomagalo, da bi bila sprejeta nazaj v službo. Nastopila sta v korist delavcev v občinskem odboru. Zaupništvo je bilo že tedaj ob začetku otvoritve obnega zboru proti novim volitvam ter je zahtevalo, da se II. rud. zadruga likvidira ter zaprosi minister za soc. politiko dr. Gosar, da izda pravilnik za obratne zaupnike, ki bi s tem prišli pod zakon o zaščiti delavcev, dalje inspekcijo dela in Delavsko zbornico. Delavstvo je bilo posebno ogorčeno na rudarsko glavarstvo, ki premalo štiti delavstvo. Vseeno so se nato zedinili ter so sklenili, da se izvoli likvidacijski odbor, ki ima nalogo, pripraviti pot razpisu volitev obratnih zaupnikov itd. Računski zaključek za leto 1926. se je odobril ni se pa sestavil proračun za l. 1927. utemeljujejo, da je rud. skupina v likvidaciji. (S čim se bo upravljal obratno zaupništvo?) V novi likvidacijski glavni odbor so bili izvoljeni kot delegatje sledeči gg.: Struc Jakob, predsedni; Skrinjar Jože, Bedenik Ivan, Penc Franc in Domšek Ivan. Namestniki gg.: Krautperger Jože, Zupančič Anton III., Novak Matevž, Gruden Ivan, Uranjek Jakob.

✱ »Materin blagoslov« ali »Usoda mlade Savojke«, igra s petjem v petih dejanjih, se vpripori v nedeljo, 20. marca, ob 4 pop. v Društvenem domu. Vstopnice po: 8, 6 4 in 2 Din.

✱ Obravnava se je vršila včeraj, v ponedeljek, pod predsedstvom g. rudarskega glavarja Stergarja proti podjetju Dukič in drug. Kakor se tuje, gre za to, ker družba ne izplačuje delavcem 50 odstotkov za čezurno delo, kot določa zakon. Delavci se odpuščajo, medtem ko pa dela veliko delavcev nadišhte.

Laško

Naše prireditve. V nedeljo, dne 6. t. m. se je vršila v Laškem prireditve tamošnjega prosvetnega društva s sodelovanjem meš. zbora, ki je uspešno priljubljeno. Blagajna očitno ni trpela, kajti dvorana je bila nabito polna. Na sporedu je bila dvodejanka »Jurčič«. Igralo se je v splošnem dobru. Po igri je nastopil pod vodstvom g. Kuntara mešan zbor, ki nam je čustveno in polno prednal nekaj lepih pesmi. G. Kuntara je kot dirigent disciplinirano in dovršeno izvedel zbor. Želeli je, da prosv. društvo priredi še več takih prireditev.

Važno za rekrute. Občine tega okraja in menda tudi drugod, so dobile od Komande vojnega okrožja v Celju pod št. 6612 od 4. marca 1927 ukaz in seznam nekaterih mladeničev rojenih leta 1906 in starejših, da se odzovejo vojaškemu službovanju na dan 19. marca 1927. Večina pozivnic so županstva že dostavila, pa je naknadno prišel brzojav, da se ti rekruti ne pozivljajo na dan 19. marca, pač pa 18. marca 1927. Toliko v vednost prizadeim, da ne bo nepotrebnih upravič.

Porok je bilo v Laškem ta predpust toliko, da se je ob nedeljah pri oklicovanju vlekla k celu vrsta naprej. V ponedeljeku pa kar po tri in še več parov porok. Toda trg Laško pa je zadela strašna usoda pri tem predpustu, kajti niti ena nevesta iz trga ga ni mogla ženiti dobiti in se tako poročiti. Muhasti tržani pa tega niso mogli kar tak oprezeti, ampak so zakona željnimi dekletom naredili na pustno nedeljo posebno veselje, ker so vlekli po trgu tako v tem kraju imenovani »plohe«. Zabava je bila povsem nedolžna, žela pa je obilo smeha. Prizadeja dekleta pa so si mislila: Bog daj drugo leto malo boljše za vse, pa tudi za ženine.

Šoštanj

Kmetijsko-nadaljevalni tečaj v Društvenem domu se je minuli ponedeljek zaključil s prav zadovoljivim uspehom. Udeleževali se ga je 24 fantov po tri popoldneve v tednu. Poučevali so: ravnatelj meščanske šole g. Fr. Hribnik, posestnik g. L. Irman iz Pake in domači g. župnik P. Gril. Drugo zimo se tečaj nadaljuje. Veseli nas, da je sicer še nedograjeni Slovski dom s tem tečajem dal najboljši dokaz, da hoče služiti res v korist zlasti kmetiskemu ljudstvu, ki ga tudi v prvi vrsti gradi.

Ptuj

✱ Akademija ptujskega orlovskega okrožja. Dne 19. t. m. ob 3 popoldne se bo vršila v mestnem gledališču akademija ptujskega orlovskega okrožja s sledečim sporedom: 1. Proste vaje članov. 2. Proste vaje članic. 3. Proste vaje mladcev. 4. Deklamacija »Pot Orličev«. 5. Boks. — Odmor. — 6. klamacija: »Orliški zarjke. 7. Proste vaje naravnost. 8. Skupinske vaje. 9. Ritmično rajanje. 10. Bradlja. — Odmor. — Slavostni govor prof. dr. Fr. Sušnika iz Maribora. 11. Drog. 12. Oj, Dobrodo! 13. Kralj Matjaž, alegorična slika. Zanimanje za akademijo je splošno, pričakuje se velika udeležba.

✱ Z »Morale gospe Dulske« je doživelo naše nepodržljivo in nesubvencionirano gledališče lep, srečen večer. Uspeh Bratinovega dela se že pozna na celi črti pri igravcih in pri igri. Cesar ne premore ne državna subvencija ne podržavljena umetnost, to je dosegla volja in moč umetnika, ki mu je njegov poklic vse in vse drugo Hekuba. Potisnil je diletantizem k steni, strnil vrsto igravcev in izkresal iz njih vse, kar je dosegljivo, utrl pravi odrski umetnosti pot do občinstva in si ga osvojil. Ptujsko gledališče živi iz sebe in je s tem povedano vse. Morala gospe Dulske je komedija, ki se v prvih dveh dejanjih vzpne skoraj do tragedije. S tretjim dejanjem pa pade ves problem spet tja, kjer je bil v začetku, remoralga gospe Dulske je oblatila njeno družino še bolj. — Igra je tekla gladko, tako da je bil šepetavec odveč. V prijetnem ambientu, kakor ga zna ustvariti na Slovenskem samo Bratina, so se kretali igravci od prvega do zadnjega v stilu igre. — Naslovno vlogo je igrala Wagnerjeva prepričljiva z energijo vseobvladujoče Ksantipe, besilje in malestne dame z lažljivo moralnostjo. Gabrijelčeva je s prijetno eleganco in igro velike igravke dala zlasti tretjemu dejanju življenje. Dulsini hčerki Heja in Mjelja, prva življi škrt in bodoča gospa Dulska, druga rahlo biftje, ki sanja o samostanu sredi duševnega ozračja morale svoje matere, sta

našli izborni interpretinji v Tkalcovi in Jakhlovi. Hanka je igrala Komaviljeva, spočetka morda preslušano in preveč sključeno, pozneje pa — zlasti v tretjem dejanju — izvrstno. Poličeva je ustvarila naraven tip predmetne perice kakor Šijančeva namenjico. Kaukler, ki je brez dvoma oderski talent, je podal izvrstno tip lahkoživega fanta, ki bi se rad rešil nemorale svoje matere. Zrastel je zlasti na koncu drugega dejanja. Bratina pa je s svojo nemo do vseh drobnosti prestudirano igro postavil v žarko luč vsi tragiko vase zakrknjenega, strtega moža, ki že ne trese več jeklenih palic kletke svojega življenja in samo še stiska pesti in škrtja z zobmi, ko ni žene blizu. On je tudi vodil režijo — v tej sezoni že deseto — in dosegel po drugem dejanju od številnega občinstva viharo priznanje. — Janez Gaber.

Slovenska krajina

Nov altar si je naročila za svojo povečano cerkvico ekspozitura Hotiza. Izdeluje ga kipar g. Soič v Mariboru, ki je po svojih delih v Prekmurju že splošno znan. Altar bo stal 20.000 Din. Za eno revno občino dovolj velika vsota. Domačinom so pa priskočili na pomoč rojaki v Ameriki in poslali kot prvi dar na novi altar 50 dolarjev.

Murska Sobota. Okrajno sodišče je dobilo novega predsednika v osebi dr. Slavko Šumenjaka. Imenovan je bil dosedaj nastavljen pri sodišču v Ljutomeru. Službo je že nastopil. Čudno pa je, da v vsej M. Soboti ni mogel najti za svojo obitelj primerne stanovanja in je prisiljen, da se vozi iz Ljutomera v službo in iz službe.

Viska starost. V okolici Dolnje Lendave so pretekli mesec umrle kar štiri osebe, ki so prekočile starost 80 let in sta bili dve že blizu 90 letu: Ljvencič Ana in Kat. Sabo 88, Elizabeta Kenjeres 86, Janez Mátai 84. — Pri ženskah je starost 80. let že nekaj izrednega, a tu imamo tri slučaje starosti blizu 90. leta.

»Martinišče«. Dan žrebanja se s veliko naglico bliža, zato ne odlašati z nakupom srečk. 670 dobitkov ni malenkost, srečka pa stane le 5 Din. Dobijo se srečke pri ravateljstvu »Martinišča« v M. Soboti in na župniščih mariborske škofije.

Po gostiji smrt. Zalosten je bil začetek posta za neko družino v Gomilici. Sin je bil kot drug štiri dni na gostiji. V četrtek je bilo veseljačenja »onec. Glava mu je otekla in v petek zjutraj ga ni bilo več med živimi.

Dopisi

Špitalič pri Kamniku. Na podlagi uradnih brzojav in poročila iz državne bolnišnice v Prizrenu se je ugotovilo, da je dne 2. sušca t. l. umrl Franc Poljanšek, sin Mihaela Poljanška, posestnika v Okrogu št. 7 župnije Špitalič, kateri je leta 1926. odšel k vojakom v Srbijo. Podlegel je tifusu in vnetju pljuč. O božiču je bil na doma že zdrav in tak tudi zapustil dom, očeta, mater, brate in sestre, ne vedoč, da se poslavlja za vedno od njih. Kot se razvidi iz poročila, je umrl popolnoma pripravljen na smrt, previden s sv. zakramenti in je bil s spremstvom vojaštva z veliko častjo pokopan, kot se spodobi za poštenega slovenskega vojaka, kar edino je v uteho in tolažbo njegovim roditeljem doma. Bodi mu lahka zemljica v daljnem Prizrenu!

Ljudski oder Središče predstavlja v dneh: 27. marca in 3. aprila ob 7 zvečer, 10. in 18. aprila ob 8 popoldne v društvenem domu v Središču »Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa« ali »Pasijone«. Nastopi 84 oseb v 11. slikah. Popolnoma nova oderska scenarija in novi slikoviti jutrovski kostumi, kar se pripravljala nalašč za »Pasijone« že več kot dva meseca, bo dalo igri gotovo poseben efekt in živo pestrost. Zato z gotovostjo lahko rečemo, da nobenemu obiskovalcu ne bo žal za malenkosten denar in za čas, ki ga bo porabil za poset te sloveče igre, ki bo gotovo venčala vse naše dosedanje prireditve in nudila gostom lep užitek. S tem vpludno vabimo k obilnemu obisku igre domačine kakor tudi tujce iz okolice. Vstopnice se dbe v predprodaji od 19. t. m. naprej za vse predstave pri g. Rudolfu Lukačiču v Središču ob Dravi. Rezervirajo se le proti predplačilu. Na svidenje!

Mala Nedelja. V Društvenem domu se vrši v nedeljo dne 20. marca predavanje s predvajanjem viličastnega filma »Rojstvo, življenje in trpljenje Jezusa Kristusa«. Da bo omogočen vsem okoličinom in domačinom ogledati si to znamenitost, se vršijo tri predstave: Ob pol 12. uri, ob 3. uri in ob 7. uri zvečer. Ne zamudite! Oglejte si vsi!

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 14. marca: PEGICA MOJEGA SRCA. Red D.

Torek, 15. marca: Zaprt.

Sreda, 16. marca: GOBESEK. Red A.

Četrtek, 17. marca: BOŽJI ČLOVEK. Red E.

Petek, 18. marca: TI IN JAZ, premijera. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 15. marca: PRODANA NEVESTA. Red C.

Sreda, 16. marca: TANNHAUSER. Red B.

Četrtek, 17. marca: Zaprt.

Petek, 18. marca: FIGAROVA SVATBA. Red A.

Mariborsko gledališče

Torek, 15. marca ob 20: ZA NARODOV BLAGOR.

Abonma C. Kuponi.

Sreda, 16. marca: Zaprt.

Četrtek, 17. marca: Zaprt.

»Madame Butterfly« preložena. Zaradi skušenj in koncertov Glasbene Matice v Mariboru in v Ljubljani (16., 17. in 19.), pri katerih sodelujejo člani gledališča (tenor P. Burja zbor in orkester), se je morala odgoditi premijera Mme. Butterfly na teden po lehih koncertih. Iz istega vzroka ostane gledališče te dni tudi zaprt.

Glasba

Dr. Čerinova Beethovnova IX. simfonija. Vljudno prosimo vse one, ki so rezervirali vstopnice za koncert 19. marca, da iste dvignejo do srede večera v Matični knjigarni. Od četrka dalje bo predprodaja z istimi prosto razpolagala. Pripominjamo le, da vladja za koncert veliko zanimanje in da je dvorana razen stojišče skoro popolnoma razprodana.

Opozarjamo na koncert francoskega pianista Lortata, ki se vrši dne 23. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. Natančen spored javimo v prihodnjih dneh.

Ciklus predavanj o Beethovnu. Ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani je priredilo že dvoje predavanj o Beethovnu in sicer prvo pred koncertom Sečkovskega kvarteta, drugo pred prvo iz-

vedbo IX. simfonije; tretje predavanje pa se vrši v petek, dne 18. t. m. ob 8. uri pop. pred koncertom dr. Čerina. Tudi tokrat predava dvor. svetnik dr. Mantuani in sicer ima njegovo zadnje predavanje sledeče oddelke: 1. Obris Beethovnovega življenja. Glasbeni pouk. Stik z vplivnimi sloji. Gmotno stanje. 2. Beethovnova svetovno naziranje kot podlaga duševnega delovanja. 3. Beethovenov slovanstvo; pomen tega razmerja. 4. Beethovenovi glasbovori. 5. Beethovnovi kompozicije pri Slovencih in Hrvatih (negovanje njegove glasbe). Brez dvoma bo to predavanje najzanimivejše in ravnateljstvo vabi tako konservatoriste kakor ostalo občinstvo, ki se zanima za ta predmet, k predavanju. Predavanje se vrši v petek, dne 18. t. m., ob 6 zvečer v pevski dvorani Glasbene Matice.

Knjige in revije

V založbi »Jug« v Ljubljani je izšla pravljica igra Pavla Golja »Triglavska bajka«, ki je bila z velikim uspehom že ponovno vpriporjena v ljubljanskem dramskem gledališču. Naprodaj je v vseh knjigarnah. Cena za mehko vezano Din 20.—, v celo platno Din 28.—.

Naše dijaštvo

Akadska Marijina kongregacija ima nocoj svoj redni sestanek.

Akademski pevski zbor, ki se je predstavil javnosti pod vodstvom g. Fr. Marolta prvič na letošnji svetovskavi proslavi na vseučilišču, je imel v nedeljo, 13. t. m., svoj ustanovni občni zbor. Pripravljalni odbor se je konstituiral 18. nov. pr. leta. Iz poročila njegovega predsednika, g. Cirila Debeveca, posnemamo, da šteje zbor zdaj 51 članov in 5 gostov. Zbor je nastal na pobudo Sveta slušateljev ljubljanske univerze, kateri ga — poleg rektorata — tudi gmotno podpira po svojih močeh. Glavna točka dnevnega reda je bila sprememba pravil, kakršna so bila sprejeta na pripravljalnem sestanku. Po zgledu drugih akademskih pevskih zborov naj namreč tudi pri našem prevzame predsedstvo kak docent ljubljanske univerze. Na prošnjo pripravljalnega odbora se je odzval g. univ. prof. dr. Jesenko, ki ga je občni zbor živahno pozdravil in ki je v svojem nagovoru poudaril, da bo po vseh močeh podpiral mladi zbor in mu pripravil spočetka težavno in trdno pot. Za poslevočnega podpredsednika pa je bil izvoljen cand. iur. Humer. Iz poročila artističnega vodje, g. Fr. Marolta, je treba omeniti v prvi vrsti težave, ki jih ima zbor zlasti glede lokalov za vaje in šolo in pa glede gmotnih sredstev. Artistični program je že sestavljen in se s ponedeljkom 14. t. m. prično spet redne pevske vaje. V načrtu je koncert pomladi nekaj koncertov izven Ljubljane, a na pobudo Sveta slušateljev v velikih počitnicah po možnosti turneja v inozemstvo. H koncu je želel predsednik Sveta slušateljev, stud. iur. Iskra, zboru kar najlepše napredovanje. — Tudi mi upamo, da bo naš akademski pevski zbor dostojno reprezentiral lepoto naše slovenske pesmi, naše vseučilišče in naš narod povsod, kamor pride. — zlasti v inozemstvu, kamor je najbolj poklicani!

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310. Breslau 322.6. Praga 348.9. Frankfurt a. M. 428.8. Brno 441.2. Rim 449. Langenberg 468.8. Berlin 483.9. Dunaj 517.2. Varšava 980.

Torek, 15. marca:

Zagreb: — — — Breslau: 20.10 vesela glasba, nato Bergolesijeva komična opera »Der getreue Musikmeister«. — Praga: 20.08 prenos iz velike dvorane radiopalače v Vinohrady 21.30 zabavna godba. — Frankfurt: poslovitno gostovanje berlinske Nelsonrevije, 21.30 vesel večer domačega orkestra, nato prenos pesne godbe iz frankfurtske podružnice kavarne Sacher. — Brno: 20 opera »Seviljski brivec«. — Rim: 20.45 Serata di Musica Leggera »Monologo Umoreistico« Arturja Durantinija. — Langenberg: 20.15 Wagnerjev večer. — Berlin: 20.30 200 let orkestralne glasbe. — Dunaj: 20.05 koncert dunajskega simfoničnega orkestra. — Varšava: 20.30 komorni koncert.

Sreda, 16. marca.

Zagreb: — — — Breslau: 20.15 »Der Herr Senatore« veseloigra. — Praga: 20.8 vesel večer. — Frankfurt: 20.15 Oskar Strausova opereta »Ein Walzertraum«. — Brno: 19.15 B. Smetanova opera »Vražja stena«. — Rim: Prenos iz gledališča. — Langenberg: 20.30 Paul Raynalova tragedija »Das Grabmal des unbekannten Soldaten«. 22.30 pesna godba. — Berlin: Viktor Leon »Der Rastelbinder«, opereta. 22.30—24.30 pesna godba. — Dunaj: 20 zabavni večer. — Varšava: 21.25 poljski koncert. 22.30 jazzband.

Četrtek, 17. marca:

Zagreb: — — — Breslau: 20.15 koncert na harmoniji, 22.15 pesna godba. — Praga: 20 večer solistov. — Frankfurt: 21.15 kompozicijski večer Ernsta Tochana nato do 24.30 pesna godba. — Brno: 20 prenos iz Prage. — Rim: 20.45 Concerto Orkestrale e Vocale. — Langenberg: 20.15 orkestralni koncert, 22.20 pesna godba. — Berlin: 21 lirika naše dobe, 21.30 poje sopranistinja Lotte Leonardi, 22.30—24.30 pesna godba. — Dunaj: 21.05 nova glasba. — Varšava: 20.30 koncert.

Petek, 18. marca:

Zagreb: — — — Breslau: 20.25 Lortzingov večer. — 22.15 esperanto. — Praga: 20.08 koncert povodom 170 letnice ruskega gledališča. — Frankfurt: 19.30 koncert Bronislava Hubermana (prenos iz zarvlvišča Wiesbaden). — Brno: 20.20 koncert pevskega društva Förster, 21 pesna godba. — Rim: 20.45 Serata di Musica Leggera e d' Operetta. — Langenberg: 21 komorna glasba, 22.45 pesna godba. — Berlin: 20.30 premijera drame Bertolda Brechta »Mann ist Mann«. — Dunaj: 19 prenos iz opere. — Varšava: 20.15 filharmonični koncert.

Sobota, 19. marca:

Zagreb: — — — Breslau: 20.25 vesel večer, 22.15—24 pesna godba. — Praga: 20.08 zabavna glasba. — Frankfurt: 21.15 komorna glasba, nato pesna godba do 24.30. — Brno: 20.30 koncert. — Rim: Prenos iz gledališča. — Langenberg: 20 koncert, 21.30 vesel večer, 22.10 pesna godba. — Berlin: 21 koncert na pihala, 22.30—24.30 pesna godba. — Dunaj: 19.45 opereta »Die sieben Schwaben« od H. Witmanna in J. Bauerja, nato večerni pesni koncert. — Varšava: 20.30 koncert, 22.30 pesna godba.

Šah

VELEMOJSTRSKI ŠAHOVSKI TURNIR V NEWYORKU.

V petek, dne 11. t. m. so se doigrale v newyorskem turnirju vse tri dosele neskončane partije, in sicer: Capablanca-Marshall, Niemcovič-dr. Aljehin in Niemcovič-Marshall. V prvomimovanu partiji je imel v končanki Capablanca kmata več. A teklica sta bila neenakobarna in tako se je partija, kakor ni bilo drugače pričakovati, iztekla po 60 potezah v remis. Silno trdovratno se je še branil Niemcovič v svoji že dvakrat prekinjeni partiji proti Aljehinu, ki si pa svoje nadmoči ni pustil več izvit. Po skupaj skoraj 11 urnem boju se je moral Niemcovič v 88. potezi udati. Le z največjimi težavami in napori pa se mu je posrečilo, da se je v partiji z Marshallom, ki je stal za spoznanje ugodneje, rešil pogube in vkljub vsej živavosti in res dobri igri Marshallovi dosegel remis.

Stanje po XIII. kolu je končnoveljavno takole: Capablanca 9 in pol, Niemcovič 7 in pol, dr. Aljehin 7, dr. Vidmar 5 in pol, Marshall 5, Spielmann 4 in pol.

O XIV. kolu, ki se je igralo v soboto dne 12. t. m., smo dosedaj dobili samo poročilo, da je dr. Vidmar porazil v lepi igri Niemcoviča.

Da nekoliko odškodujemo naše čitatelje za to deloma negativno vest, priobčimo konec partije Marshall (beli) — Capablanca iz drugega turnusa. Partija sama ni potekala posebno zanimivo, bilo ni posebnih komplikacij in zato je ne prinašamo v celoti. Tem zanimivejši je pa končni potek od sledeče pozicije dalje, v kateri ima Capablanca figuro več.

Pozicija je pa ta-le:

Bel (Marshall): Kh1, Dg1, Ta1, Tt3, Lg3; kmetje a2, b2, c3, g2, h2.

Črni (Capablanca): Ke8, De2, Te8, Th8, Lf8, Se6; kmetje: a5, b7, f6, g7, h5.

Črni — Capablanca — je na potezi in igra 1. ... h5—h4!, na kar odgovori Marshall navidezno močno 2. Ta1—e1. In sedaj sledi: 2. ... h4—g3!!! 3. Te1—e2; Te8—e2! (Ne Th8—h2+!, ker igra potem bel 4. Dg1—h2!, g3—h2; 5. Te2—e8+; in dobi stolpa) 4. Tt3—g3!; Lf8—d6 5. Dg1—f1, Th8—e8 6. Df1—f5+, Kc8—b8! (Tam stoji kralj najvameje) 7. Tg3—f3, Te8—e5! 8. Df5—d3 (edina poteza), Te2—e1+ 9. Tt3—f1, Te5—d5! 10. Dd3—f3 (ker je grozilo Td5—d1), Se6—e5 11. Df3—f2 (vse poteze belega so izsiljene, so najboljša, kar jih je sploh imel, če ni hotel partije izgubiti takoj), Te1—f1+; 12. Df2—f1; Se5—g4! in sedaj se je Marshall udal. Grozi namreč Td5—d1!, dama moda »zeti in nato je uropa črni s Sg4—f2+ (in Sf2—d1!), ali pa potegne beli 13. Kh1—g1, na kar igra črni Ld6—e5+ in potem sledi na 14. Kgl—h1 zopet Td5—d1. 15. Df1—d1; in nato 15. ... Sg4—f2+ in 16. ... Sf2—d1.

DR. VIDMAR PREMAGAL NIEMCOVICA IN MARSHALLA.

XIV. kolo se je odigralo v soboto s sledečim izidom: Vidmar je porazil Niemcoviča, Spielmann pa Marshalla. Partija Capablanca-Aljehin je ostala remis. Stanje po XIV. kolu: Capablanca 10, Aljehin 7 in pol, Niemcovič 7 in pol, Vidmar 6 in pol, Spielmann 5 in pol, Marshall 5.

XV. kolo so odigrali na turnirju v nedeljo. Dr. Vidmar je bil edini, ki je v tem kolu zmagal. Otvoril je v obrambi proti Marshallu francosko igro in je že v sredini igre dosegel odločilno ugodnejše pozicije. Tudi igra med Spielmannom in Aljehinom se je pričela s francosko igro. Sredi igre je imel Spielmann proti Aljehinu že zelo ugodne pozicije, toda Aljehinu se je posrečilo z zelo fino in preudarno igro doseči remis. Igra Niemcovič—Capablanca sta po 5 urnem boju prekinila. Capablanca stoji boljše. Stanje po XV. kolu je sedaj sledeče: Capablanca 10 (1), Aljehin 8, Niemcovič 7 in pol (1), Vidmar 7 in pol, Spielmann 6, Marshall 5.

Italijansko-angleško prijateljstvo.

Rimski dopisnik »Neue Freie Presse« je poslal svojemu listu daljše poročilo o vzrokih in posledicah ratifikacije besarabske pogodbe. Namiguje, da je Italija le orodje v rokah Vel. Britanije. Ob sklepu pravi: Italijansko-angleško prijateljstvo je danes realnost, s katero je treba povsodi računati; vdejtjuje se na raznih popriščih pod različnimi gesli toda v skupnem pravcu. Dolga zgodovinska izkušnja omogočuje Angliji, da dopušča, da se izgrajajo tuje sile, tam kjer ne motijo njene lastne igre. Tem težja in kočljivejša bo seveda vloga narodov, ki ne smejo sesti na noben stol pa tudi med nobene stole.

Zaleski o neuspešni boljševiski propagandi.

Berlin, 14. marca. Poljski zunanji minister Zaleski je v svojem pogovoru s poročevalcem »Tägliche Rundschau« izrazil prepričanje, da je po njegovem sestanku z dr. Stresemannom pot za gospodarski in kulturni sporazum med Nemčijo in Poljsko odprta. Glede razmerja z Rusijo je rekel, da Anglija nikakor ni skušala dobiti Poljske za protirusko politiko. Anglija dobro ve, da želimo z Rusijo živeti v miru in to tudi odobrava. Kar se tiče strahu bred boljševismom je dejstvo, da boljševiska propaganda v deželah, ki meje na Rusijo, ne le nima nikakega učinka, marveč so te dežele pravi nasip proti tej propagandi. Evropa gleda danes na boljševisko nevarnost pač skozi povečevalno steklo.

Madjarski obiski v Rimu.

Budimpešta, 14. marca. Grof Bethlen je nenadoma odložil potovanje v Rim. Pač pa je včeraj odpotoval v Rim naučni minister grof Klebelsberg, ki ostane v Italiji tri tedne. Program je natančno določen. Klebelsberg bo sprejet v avdijenci pri kralju in papežu.

RADIO potreščine
v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Parry Thomas

Ponesrečeni avto angleškega tekmovalca Parry Thomasa.

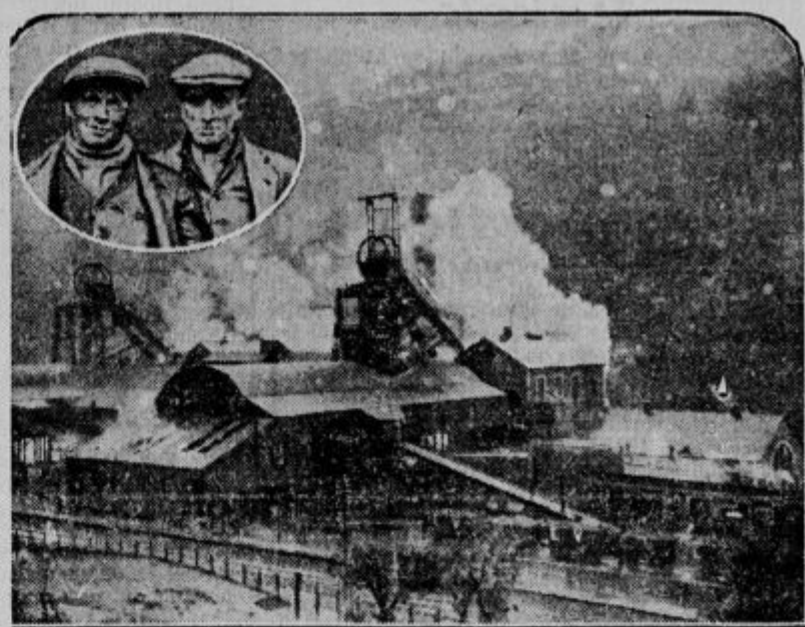
ki je dosegel svetovni rekord pri avtomobilni tekmi, a se je pri tem smrtno ponesrečil

ki je dosegel pred kratkim svetovni rekord 281 km na uro

Baron Sidehara

novi japonski zunanji minister, katerega bodo čakale pri reševanju kitajskega vprašanja — ki postaja vedno aktualnejše — gotovo težke naloge

K rudniški nesreči na Angleškem:

ki je zahtevala 66 smrtnih žrtev in o kateri je naš list že pred kratkim poročal. Zunanja slika predstavlja rudniška poslopja, kjer je izbruhnil strahovit požar. — Slika v medaljončku (levo, zgoraj) nam pa predstavlja prva dva rešitelja

Francé Zužek:

Poročilo „Delavske zbornice“.

»Delavska zbornica za Slovenijo«, izvoljena februarja 1926 in konstituirana na I. plenarni seji dne 7. marca 1926, je izdala poročilo o svojem delovanju za zadnje četrtino leta 1925 in za leto 1926. Knjiga obsega 208 strani petit-tiska, tiskala »Ljudska tiskarna v Mariboru«.

Snov je razdeljena na 4 dele:

I. Naše dosedanje delo.

Poslovno poročilo, računsko poročilo ter socialno-politično delovanje zbornice (1—54. strani). To delovanje je obsegalo: a) intervencije zbornice v mejnih sporih in osebnih zadevah, b) skrb za brezposelne, evidenco inozemskih delavcev in druge važne posamezne akcije. Zbornica se je toplo zavzela za rudarski pravilnik, za pripadnost rudarjev pod delavske zbornice in za izseljevanje rudarjev po veliki rudarski redukciji po TPD leta 1926. Zasluga zbornice je, da posluje v Mariboru in v Celju posredovalnici za delo, vzdrževani po zbornici in po krajevnih občinah. Brezposelnih podpor je bilo izplačanih 300.000 Din. Posebna komisija je pregledala delovni trg v Franciji po vseh krajih, kamor se izseljujejo naši rudarji. Stroški za te izseljence so znašali 99.724. — Din, stroški rudarskih intervencij pa 20.040. — Din.

Važen je na novo ustanovljeni prosvetni odsek, ki posluje redno šele od 15. sept. 1926. Nabavil si je obširno knjižnico in čitalnico v Gradišču št. 2 v Ljubljani. Čitalnico obiskuje redno 268 ljudi. Od 15. sept. pa do 31. dec. 1926 je bilo izposojenih 2821 knjig. Promet narasča stalno. — »Krekova mladina«, »Svoboda« in »Bratstvo« so dobila proti majhni odškodnini vsak po en pčtujoči skioptikon, da se omogočijo izobraževalna skioptična predavanja. En tak aparat je dobil tudi Maribor, v Ljubljani pa je odsek prirejal predavanja za celokupno delavstvo sam. Aparati so bili naročeni iz Pariza po ljubljanski »Prosvetni zvezici«. V Ljubljani je prosvetni odsek v zimski sezoni 1926-27 organiziral troje tečajev: dramatičnega, nemškega in knjigovodskega. V dramatičnem šolo se je vpisalo 131 članov (43 od »Svobode«, 42 od »Krekove mladine«, 28 od »Bratstva« in 18 od »Jugoslovanske strokovne zveze«. Za nemški tečaj se je prijavilo 110 udeležencev (50 od »Svobode«, 29 od »Krekove mladine«, 4 od »Bratstva« in 27 neorganiziranih. Knjigovodski tečaj je obiskovalo 62 delavcev in delavk. 36 od »Svobode«, 16 od »Krekove mladine«, 3 od »Bratstva« in 7 neorganiziranih. V pretežni večini so vse te tečaje obiskovali sami ročni delavci. — Prosvetni odsek »Delavske zbornice za Slovenijo« je nova ustanova. Razumljivo je, da v 6 mesecih ni mogel napraviti čudežev. Toda že delo teh mesecev je pokazalo, da niso imeli prav tisti, ki so gledali nanj skeptično. Pozitivna kritika, ki naj pride od kjerkoli, pa bo vpoštevana vsikdar in bo odsek storil vse, da dvigne specifično delavsko izobrazbo kolikor le mogoče.

II. del: Statistične študije o naših gospodarskih razmerah in o položaju delavstva (57—193 strani) tvori najvažnejši del poročila. Prinaša reči, preko katerih ne bo mogel iti nihče, ki se več ali manj bavi s socialnimi in narodno-gospodarskimi vprašanji. Razprave so pisali razun Jožeta Berdajsa, starega praktika v vprašanju obrtno-nadaljevalnih šol, sami uradniki »Delavske zbornice«, ki imajo — samo po sebi umevno — v ta vprašanja največ vpogleda.

Filip Uratnik, zbornični tajnik je napisal dolgo, pregledno in s številkami podprto razpravo »Pripevek k analizi gospodarske in socialne strukture Slovenije«. V poglavju »Prebivalstvo Slovenije« ugotovi, da

stopa nad 6000 novih sil vsako leto na novo na delovni trg, a ne more najti odgovarjajočih novih delovnih prilik. Od tod naš problem: V enem desetletju bi morala naša industrija svojo kapaciteto več kot podvojiti, ker mora v vsakem zdravem gospodarstvu prirastku prebivalstva odgovarjati tudi prirastek obratnega kapitala. Vsa življenska kriza slovenskega delovnega ljudstva tiči v Uratnikovem zaključku: »Če in kolikor teh nalog nismo v stanu rešiti in kolikor ne moremo izvažati svoje povečane industrijske produkcije, moramo ali izseljevati prirastek prebivalstva ali stremeti za stabilizacijo prebivalstva ali pa znižati svoj življenjski standard če je to sploh mogoče.« — Izmed ostalih (potrošnja, dohodki in plače) je najvažnejše zadnje kot zaključno poglavje »Kako povečati donosnost našega gospodarstva«.

Anton Podgoršek je spisal razpravo »K razvoju nekaterih industrij v Sloveniji«. Kakor v filmu vidimo pred seboj razvoj železne, papirne, tekstilne, pivovarske, kisarske, milarke, cementne, in električne industrije, torej slovenskih veleobratov, v katerih je zaposlenih lepo število slovenskih tovarniških delavcev. — Ko človek prečita Podgorškovo razpravo, se vpraša, je-li bilo za »Delavsko zbornico« potrebno, da je ta mlada moč službo v njej zapustila? Škoda: Podgoršek bi se bil v zbornici razvil v izbornega gospodarskega statističarja. —

Filip Uratnik je napisal dalje še 4 razprave: 1. Statistični podatki v trboveljskem rudarskem revirju, 2. naše zavarovanje zoper bolezen in nezgodo pred novim in po novem zavarovalnem zakonu, 3. računski zaključki osrednjega urada za zavarovanje delavcev in 4. študije o stanovanjski krizi. To zadnje je bil Uratnikov referat na III. kongresu delavskih zbornic dne 24. in 25. oktobra 1926v Belgradu. — Iz njega je statistično pokazano, da je zaščita stanovanjskih najemnikov še vedno absolutno potrebna; kajti samo Slovenija bi morala prirastku prebivalstva odgovarjajoč graditi letno 780 stanovanj, brez ozira na število tistih, ki se do danes še niso zgradila.

Anton Marinček (stran 129—155) je postavil nad vse pregledno in vseleznivo »Statistiko članstva Delavske zbornice za Slovenijo«. In sicer: a) Povprečno stanje članstva OUZD v Ljubljani v letih 1923, 1924 in 1925; b) Seznam delavcev in nameščenecv v območju OUZD v Ljubljani, razporejenih po poklicih; c) Razporedba v glavnem seznamu po strokah neopredeljenih delavcev po značaju obrata, v katerem so zaposleni; d) Seznam tovarniških obratov, delavcev in nastavljenecv, zavarovanih pri OUZD v Ljubljani; e) Razdelitev delavstva po poštinih okoliših v območju posameznih ekspozitur OUZD v Ljubljani; f) Seznam povprečno zavarovanih med nameščenecv in delavcev, zavarovanih pri OUZD v Ljubljani; g) Razdelitev delavstva v območju OUZD v Ljubljani po mejnih razredih in iznosu prispevkov za bolniško zavarovanje v mesecu oktobru 1926; h) Seznam delavcev in nameščenecv v področju združenih bratovskih skladnic v Sloveniji, razporejenih po poklicih; i) Stanje članstva pri »Trgovskem in bolniškem podpornem društvu« v Ljubljani; j) Stalež uslužbenecv (nameščenecv in delavcev) v območju državnih železnic v Ljubljani. — Tabele, številke, mrtve številke. — Kdor pa se hoče temeljito pečati z delavskimi, socialnimi zavarovanji vseh vrst, — ta bo videl tu življenja dovolj. To je statistika zanesljiva, kajti pretežno je narejena po katastru OUZD v Ljubljani.

Ivan Tavčar je spisal statistično razpravo »Mezde delavcev in nameščenecv v Sloveniji«. Slede si: rudniško, topilniško, kovinsko, kemično, stavbinsko, lesno, papirniško, steklarsko, usnjarsko, oblačilno, tekstilno, živilsko, grafično in knjigovodsko delavstvo, tobačna tovarna, hotelski in kavarniški nameščenecv, odvetniški in notarski uradniki in uradnice, pisarniško osebje trgovskih podjetij ter tr-

govski pomočniki. — Ta statistika je za razna mezdna gibanja, mezdne razprave in za strokovne sindikate nujno in absolutno potrebna.

Slova kriza vsega slovenskega vajejiškega in obrtno-nadaljevalnega šolstva pa je razvidna iz Jože Berdajsove razprave »Statistika vajencev in obrtnega ter trgovskega šolstva v Sloveniji«. In sicer: a) Statistika vajencev in mojstrov v območju posameznih ekspozitur OUZD v Ljubljani, razporejenih po poklicih; b) Statistika mojstrov z ozirom na število vajencev ter statistika vajencev po mejnih razredih in rojstnih letih; c) razdelitev mojstrov in vajencev po poštinih okoliših; d) obrtno in trgovsko nadaljevalne šole v Sloveniji za leto 1924—1925—1926; in d) Statistični pregled obrtno-nadaljevalnih šol v Ljubljani za leto 1926—1927. — Te statistike so naravnost izborne, izdelane tako podrobno, v vseh ozirih, da skoraj bolj biti ne morejo. —

V III. delu, pravila in pravilniki.

objavlja poročilo a) pravilnik prosvetnega odseka »Delavske zbornice«, b) pravilnik borze dela v Mariboru, c) pravilnik borze dela v Celju, d) pravilnik sosveta poverjeništa »Delavske zbornice« v Mariboru in e) Pravilnik o podpiranju brezposelnih in potujočih delavcev.

V IV. oddelku

so našete vse strokovne organizacije, registrirane pri Delavski zbornici.

Poročilo je v enem oziru težko: v njem je nagromadeno toliko statistične snovi, da jo bo težko prebavljalo celo človek s precejšnjo inteligenco in naobrazbo. Zato pa si zbornica lahko čestita, da je izdala knjigo, kakršna se po prevratu še ni tiskala pri nas. Saj prav na polju statistike smo pri nas tako, tako, no, proti izhodu bi dejal.

Poročilo nima enega: hvalisanja in naštevanja drugih del, ki niso navedena. Mislim pa, da ne bom grešil smrtno, ako izdam tajnost, da ima slovenska zbornica najboljši sloves vsepovsod; tako na merodajnih mestih kot tudi pri svojih posestirah na jugo-vzhodu. Njeni pravilniki, njeni osnutki in njeni predlogi vzdržijo ogenj in vihar vsake kritike.

Zbornica si je v enem letu prebila led. Kdor jo je omalovaževal pred letom, bo moral svoje stališče korigirati. V koncertu trgovske, obrtne in industrijske zbornice, bodi če kmetske zbornice, vobče v koncertu stanovskih zastopstev bo »Delavska zbornica« postavila svojega moža. Marsikaj je še napak, zato smo tu, da bomo z delom odpravili, kar je napačnega.

V zbornici ni mesta za defetizem. Pozitivnega dela hoče delavstvo. Zato velja parola: Naši zbornici respekt in najvišjo moralno podporo!

ŠTRAJK NA POLJSKEM.

v Varšava, 14. marca. (Izv.) Položaj v stavkovnem gibanju v Lodzu se je poostiril. Poskusi vlade, da bi pregovorila delavce za znižanje plač, so ostali brez uspeha.

POMORSKA RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

Washington, 14. marca. Vlada je poslala Angliji in Japonski oficijelno vabilo na pomorsko razorožitveno konferenco. Konferenca se bo vršila po 1. juniju v Zenevi. Francija in Italija se ne povabita oficijelno, a najbrže pošljeta vsaka svojega opazovalca.

DUNAJSKA TRGOVSKA VISOKA ŠOLA ZAPRTA.

v Dunaj, 14. marca. (Izv.) Vsled novih nemirov in spopadov na visoki šoli za svetovno trgovino je ta do nadaljnjega zaprta.

NAPAD NA AMERIŠKEGA KONZULA.

v San Paolo, 14. marca. (Izv.) Tukajšnjega ameriškega konzula Gofolha je nek Američan napadel z nožem in ga tako poškodoval, da je na poti v bolnico umrl. Morilec se brani s trditvijo, da je rabil nož v silobranu.

Nemški nacionalci proti Stresemanu.

v Berlin, 14. marca. (Izv.) Današnji jutranji listi pišejo, da bodo nemški nacionalisti na vsak način poskušali zvrniti od sebe odgovornost za kompromise, katere je dr. Stresemann sklenil v Zenevi pri razpravah o saarskem vprašanju. Nemški nacionalci stavljajo kot najmanjšo zahtevo to, da dr. Stresemann odstopi kot zunanji minister in se sklicujejo tudi na to, da je izrecno izjavil, da prevzame osebno odgovornost in je svoj kompromis sklenil brez pristanka vlade. Ker bodo tudi zastopniki ljudske nacionalne stranke (Völkische) stavili nezauipnico vladi radi dogodkov v Zenevi in se bodo brezdomno pridružili tem tudi nemški nacionalci, je nova kriza vlade neizogibna.

Fan Nolli Društvu narodov.

Zeneva, 14. marca. Tajništvo Društva narodov je prejelo od škofa Fan Nollija brzojavko, v kateri opozarja na dogodka v Albaniji. Mussolini je s tiranskim paktom deželo podvrnil svojemu protektoratu, Ahmed Zogu terorizira prebivalstvo. Italijansko albanski pakt znači italijansko invazijo na Balkan. Prej ali slej bodo balkanski narodi stali pred izbiro, da se ali upognejo italijanskemu imperijalističnemu jarmu ali pa se bore za svojo svobodo. To znači vojno na Balkanu in v Evropi. Ali Društvo narodov dopušča svoji članici Italiji, da izziva novo vojno?

Kaj se pripravlja v Grčiji?

Solun, 14. marca. »Progress« je priobčil iz dobro poučenega atenskega vira brzojavko, da se bo grška vlada te dni podrobno pečala z grško-jugoslovanskimi problemi. Grška vlada meni, da nova pogajanja ne bodo uspela, ako Jugoslavija vztraja na svojih zahtevah. Prva posledica bo, da bo grška vlada odklonila konvencijo o svobodni luki v Solunu. Grška vlada je že potrebno poskrbela, da bo, če se pogajanja z Jugoslavijo razbijejo, stopila v stik z drugimi državami, da zavaruje svoje življenjske interese.

To poročilo je grško zunanje ministrstvo takoj demantiralo.

Bukarešt, 14. marca. V merodajnih krogih se opaža živahno delo za pospeševanje zvez med Romunijo in Grčijo. Meseca maja odpotuje na Grško delegacija romunskih intelektualnih in gospodarskih krogov. V Atenah se otvori romunska gospodarska razstava. Romunija se vdeleži tudi solunskega posojila.

Boj za Šanghaj.

v Šanghaj, 14. marca. (Izv.) Pri Šiangsu so se zopet pričeli boji. Kakor poroča Reuter so Cangsolinove čete pričele boj za važno železniško zvezo Haifon-Čangcō.

v Šanghaj, 14. marca. (Izv.) 70 oboroženih mož, ki so bili civilno oblečeni, je prisililo prebivalce, da so na progi Šanghaj-Nanking, 5 milj od mednarodnega dela mesta odstranili dve tračnici. Osební vlak je zato skočil s tira, toda človeških žrtev ni bilo.

„Neue Freie Presse“ prodana.

Berlin, 14. marca. Kakor doznavamo iz povsem zanesljivega vira, je berlinska trdka Rudolf Mosse, ki izdaja »Berliner Tageblatt« s konzorcijem »Neue Freie Presse« na Dunaju bistveno gotova s pogajanjmi. Nakup »Neue Freie Presse« je omogočilo dejstvo, da sta obe firmi židovski. Mosse, politično založnik demokratičnih listov, vidi v kupčiji tako trgovski kot politični značaj. Z nakupom »Neue Freie Presse« bo lažje forsiral i v Avstriji priključitveno gibanje, demokratska stranka pa upa dobiti tal v Avstriji in tako potegniti list iz njegove dosedanje brezbarvnosti.

Gospodarstvo

Kongres Glavne zadrugne zveze

V nedeljo se je v Belgradu vršil kongres Glavne Zadrugne zveze kralj. SHS. Oboročena predsednika Zveze dr. Korošec je zastopal dr. Bervaldi iz Splita. Poleg poljedelskega ministra dr. Kulovca ter poslancev Pušenjaka, dr. Sečero in Peleša je prisostvovalo kongresu veliko število zastopnikov poljedelskega in finančnega ministrstva in delegatov iz cele države.

Kongres je otvoril dr. Bervaldi, ki je pozdravil navzoče, nakar sta kot prva točka dnevnega reda sledili predavanji inž. Poštiča in gen. tajnika Lj. Prohaske o poljedelski krizi (vsebinsko obeh predavanjih bomo objavili v naslednji številki).

Dr. Slavko Sečero je poudarjal važnost selekcijskih (semenogojskih) postaj, poljedelskih zbornic in proučevanja kmečkega gospodarstva, ter dalje razpravljalo o važnosti industrijskih rastlin, predvsem sladkorne pese. Inž. Poštič je v svojem govoru naglašal, da solioracijska dela najboljša sredstva za znižanje produkcijskih stroškov v kmetijstvu, zato je v ta namen treba najeti potrebna posojila.

Poljedelski minister dr. Kulovec potrjuje naziranje referentov in poudarja, da ministrstvo intenzivno dela na tem, da se odstrani poljedelska kriza. Skupščini namerava predložiti zakonski načrt o poljedelskih zbornicah. Ukinila se bo tudi trošarina na pekatem sledile nadalje ukinitev oz. zmanjšanje carine na tomatovo žilindro, pluge in mnoge druge predmete, ki so potrebni poljedelstvu. Ukinila se bo tudi trošarina na petrolej in bencin, v kolikor se potrebuje za pogon poljedelskih strojev. Načelnik poljedelskega ministrstva Gjerić poudarja, da je treba najti sredstva za semenogojstvo postaje. Ker so bile vsled agrarne reforme te postaje na veleposestvih uničene, mora država dati potrebna sredstva, da se te postaje nadomestijo.

K drugi točki programa — poljedelski kredit — je govoril vseučilišni profesor dr. Oto Frangeš (Zagreb). V vseh naših sosednjih državah se pospešuje poljedelska produkcija, edino pri nas se je v tem oziru prav malo storilo. V Romuniji, Avstriji, Ogrski se močno in hitro razvija zadrugarstvo, ker ga znatno podpira država. V Grčiji se je zadrugarstvo sicer uvedlo šele l. 1914, vendar hitro uspeva. V zadnjem času je grška vlada dala poljedelskim zadrugam četrt milijona drakm. Uspehi so prav lepi; v zadnjih petih letih se je obdelana ploskev povečala od 2.6 na 3.9 milij. ha. V Italiji je država nedavno dala zadrugam 50 milij. lir in se obvezala v bodoče dati zadrugam potrebni obratni kapital in sicer petkrat toliko, kolikor ga zadruga same zberejo. Kongresu predlaga resolucijo, ki v glavnem navaja sledeče: Obstoječe zadruga se za dobo petih let smatrajo kot krajevne zadruga, zadrugne zveze pa kot oblastne zadruga (po zak. o poljed. kreditu). Dokler trajajo te začasne odredbe, naj dobe zveze svoje zastopstvo v ravnateljstvu za kmetijski kredit. Dalje naj se poveljno zaključijo akcija za saniranje propadajočih zadrug. Končno naglašajo resolucija, da se zadrugarstvo more razviti le v svobodi, vendar pa se ne sme zadrugarstvu delati težko s strani državnih oblasti.

K razpravi o poljedelskem kreditu se je oglasil tudi gen. ravnatelj poštne hranilnice dr. Mil. Nedeljković. V svojem govoru poudarja, da more poštna hranilnica dati le kratkoročne kredite, ker mora imeti vedno

likvidna sredstva. Osebo smatra, da so zadruga z neomejeno zavezo najsigurnejši dolžniki, zato bo gledal na to, da se zadrugarstvu daje potrebni kratkoročni krediti. Narodna banka pa mora zadrugarstvu s svoje strani zagotoviti reeskompt menic.

Kongres se je izjavil proti naziranju načelnika dr. Stojkovića, po katerem naj bi bilo ravnateljstvo za kmetijski kredit edino poklicano, da organizira kmetijski kredit. Dr. R. Bervaldi in Sandić kritizirata zakon o poljedelskem kreditu, ki ga je izdelal dr. Stojković. Zadrugarstvo ne stoji na plemenski bazi, kar dokazuje dejstvo, da tekom osmih let v zadrugarstvu ni prišlo do konfliktov.

K tretji točki programa — davčna vprašanja — je govoril poslanec Pušenjak, ki predlaga resolucijo sledeče vsebine: Poziva se vlada, da v svrhu izenačenja davkov v celi državi čim prej prepreči in odobri zakon o izenačenju davkov. V davčnem zakonu naj se spremene odredbe glede davka na zemljišče, ki v dosedanjih obliki dajejo možnost, da se davek poveča. Davek na zemljišče naj bo elastičen in se naj radi tega odmeri v zlatu. Narodna skupščina pa naj vsako leto z ozirom na gospodarske razmere odredi mnogokratnik, ki bo določil v kateri izmeri naj se plača ta davek. Vse dosedanje davčne ugodnosti, ki so jih uživale zadruga naj ostanejo v neokrnjenem obsegu.

Glede produktivnih zadrug pa predlaga referent dr. Bervaldi resolucijo, v kateri zahteva, da naj produktivne zadruga temeljijo na načelu sodelovanja v produkciji in prodaji, in da morajo te zadruga poleg državne kreditne pomoči imeti dovolj lastnega obratnega kapitala.

Na predlog dr. Frangeša je bil pismeno pozdravljen bolni predsednik Glavne Zadrugne zveze dr. Korošec. Kongres je bil zaključen šele pozno zvečer.

Udeležba tujih držav v našem uvozu. Od celotne vrednosti našega uvoza v l. 1926 v znesku 7.362 milij. Din odpade na uvoz iz Avstrije 1.533 milij. Din ali 20.1 odstot. (1925 1.604 milij. Din ali 18.3 odstot.), iz Češkoslovaške 1.427 milij. ali 18.7 odstot. (1.559 milij. ali 17.8 odstot.), iz Italije 1.054 milij. ali 13.8 odstot. (1.644 milij. ali 18.8 odstot.), iz Nemčije 918 milij. ali 12 odstot. (896 milij. ali 9.9 odstot.), iz Anglije 439 milij. ali 5.8 odstot. (713 milij. ali 8.2 odstot.), iz Ogrske 355 milij. ali 4.7 odstot. (440 milij. ali 5 odstot.), iz Francije 854 milij. ali 4.6 odstot. (323 milij. ali 3.7 odstot.), iz Romunije 332 milij. ali 4.4 odstot. (315 milij. ali 3.6 odstot.), iz severoam. Unije 309 milij. ali 4.1 odstot. (342 milij. ali 3.9 odstot.), iz Brazilije 187 milij. ali 2.5 odstot. (99 milij. ali 1.1 odstot.), dalje iz Grčije 1.9 odstot. (2.9), iz Poljske 1.2 odstot. (0.9 odstot.), iz Švice 1.1 odstot. (1 odstot.) itl. — Kakor je iz gornjih števil razvidno je silno nazadovanje uvoza iz Italije, ki je prejšnja leta zavzemala v našem uvozu 1 mesto letos pa tretje. Njena udeležba na našem uvozu je padla od 20.5 odstot. v l. 1924, na 18.8 odstot. v l. 1925 in končno na 13.8 odstot. v prelet. letu. Znatno se je dvignil uvoz iz Nemčije (od 9.9 na 12 odstot.) in Brazilije (od 1.1 na 2.5 odstot.), med tem ko je uvoz iz Anglije in severoam. Unije nazadovale.

Jugoslavenska banka d. d., Zagreb. Na svoji seji dne 11. t. m. je upravni svet te banke potrdil bilanco za leto 1926. Bilanca za leto 1926 izkazuje 11.481.522.87 Din čistega dobička na delniško glavnico 100.000.000 Din. Rednemu letnemu običnemu zboru, ki se bo vršil dne 28. marca t. l. ob 4 popoldne v prostorih zavoda v Zagrebu, se bo predložilo izplačilo dividende 9 odstot. t. j. 9 Din na vsako Delnico. Nadalje se bo predlagalo, da se rezervnemu zakladu dotira znesek 850.000 Din, penzijskemu fondu pa 600.000 Din kot vsako leto.

Po teh podatkih bodo lastna sredstva banke znašala 126.806.004.55 Din, a penzijski fond 4.188.042.70 Din, Zavod ima svojo podružnico v Ljubljani v palači »Ljubljanski dvorec«.

Gibanje cen v trgovini na debelo. Belgrajski »Privredni pregled« prinaša indekse številke za januar in februar. Celotni indeks v trgovini na debelo kaže le neznatne spremembe in znaša za januar 1550, za februar pa 1553 napram 1548 v decembru preteklega leta. V posameznih skupinah pa opazamo, navzle isti celotni sliki, precejšnje spremembe. Cene poljedelskih proizvodov so se v januarju in februarju znatno dvignile; indeks je narasel za 10—12 odstot. od 1472 v decembru na 1607 v januarju in 1687 v februarju. Predvsem se je dvignila cena žitu, koruzi in krompirju. Nasprotno pa je indeks živine in živinskih proizvodov nazadovale od 1706 v decembru na 1612 v januarju in 1574 v februarju. To nazadovanje indeksa je pripisati predvsem padcu cen drobnih živil in jajcem. V skupini sadje in sadni proizvodi so cene gradbenemu materialu nekoliko dvignile. Indeks cen industrijskih proizvodov, ki je v prvi polovici preteklega leta znatno nazadovale, se od junija sem giblje skoro na nespremenjeni višini.

Konkurenčni boj v ameriški avtomobilski industriji. V krogih ameriške avtomobilske industrije se pričakuje nadev vse oster konkurenčni boj v avtomobilski industriji. Henry Ford namerava v kratkem znatno znižati cene svojih avtomobilov in sicer do 175 dolarjev (okoli 10.000 Din) za najcenejši model.

Borza

Dne 14. marca 1926.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.50—13.53 (13.505), Italija 254.10—256.10 (254), London 276—276.80 (276.40), New York 56.75—56.95 (56.85), Praga 168.30—169.10 (168.70), Dunaj 8.002—8.032 (8.02), Curih 10.94 do 10.96 (10.955), Amsterdam 22.79—22.85.

Curih. Belgrad 9.13 den. (9.13), Budimpešta 90.80 (90.80), Berlin 123.23 (123.24), Italija 23.25 den. (23.15), London 25.235 (25.225), New York Pariz 20.335 (20.33), Praga 15.395 (15.395), Dunaj 73.22 (73.20), Madrid 89.775, Bukarešt 3.17, Amsterdam 208 (208), Bruselj 72.27, Kopenhagen 138.45.

Dunaj. Belgrad 12.45, Kodanj 189, London 34.43, Milan 31.85, New York 709.25, Pariz 27.76, Varšava 79.08. — Valute: angleški funt 34.40, francoski frank 27.87, lira 31.94, dinar 12.42, češkoslovaška krona 20.97.

Praga. Devize: Lira 151.30, Zagreb 59.22, Pariz 131.80, London 163.35, New York 33.61.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odstot. invest. posoj. 90 bl., vojna odškodnina 353 bl., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 98—100, Prastrediona 925 den., Kreditni zavod 160—170, Strojne 85 den., Trbovlje 415 bl., Vevče 120 den., Stavbna 55—65, Sešir 140 den.

Zagreb. 7 odstot. invest. posoj. 88.75—89.50, vojna odškodnina 352—353, Hrv. esk. 104.50—105, Hipobanka 64.50—65, Jugobanka 104—104.50, Pra-

štediona 925—930, Ljublj. kreditna 150—153, Sečera 485—490, Slavonija 28—30, Trbovlje 408 den., Vevče 130 den.

Dunaj. Don-savska-jadr. 82.80, Alpine 44.20, Greinitz 6.90, Kranjska 50, Trbovlje 51.25, Hrv. esk. 13.90, Leykam 12.80, Hip. banka 8.10, Gutmann 42, Mundus 145, Slavonija 98.

BLAGO.

Ljubljana. Smreka, jelka: bordon ali merkantini 200—320, trami merkantini 200—250, škorele konične 10 mm monie 550—570, škorele paralelne 10 mm monte 570—590, madrieri 500 do 560; bukev: deske plohi naravni neobrobjeni 430—500, deske plohi naravni oštrorobi 600—900, deske plohi parjeni oštrorobi 700—1150, hloidi la 220—250, hloidi l, IIa 160—200; hrast: hloidi la 600—1000, hloidi l, IIa 300—450, deske plohi oštrorobi (podnice) 1250—1400, železniški pragi (2.60 m, 14×24); bukov: 25—33, hrastovi 45—55; oglje: bukovko za 100 kg 80—95 (vse franko vagon nakl. kost.).

Zito: pšenica bačka 75 kg, 2—3 odstot. 352.50 do 367.50, sremška, slavonska 347.50—355, Moruza bačka l 210—215. (Franko vagon (pariteta) Ljubljana.)

Tendence. Les: čvrsta v bukovini; deželni pridelki: neizpremenjena. Zaključki: les 5 vagonov

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois — Paris

Sport

S. K. Jadran. Danes seja upravnega odbora v Narodni kavarni ob 20. uri. Tajnik.

NOGOMET PRETEKLE NEDELJE.

V Ljubljani se napovedane tekme za prehodni pokal LNP Jadran: Reka, Slavija: Slovan in Primorje: Svoboda vsled hudega deževja niso mogle odigrati. Vrše se na praznik 19. t. m. Da je bila tekma Ilirija: Croatia (Zagreb) istotako vsled vremenskih neprilik odpovedana, smo že poročali.

V Zagrebu so se prvenstvene tekme izvedle skoro v celem obsegu, vreme je bilo do Zagrebčanov bolj priazniljivo. HASK je dosegel srečno zmago nad Concordijo v razmerju 3:2, Derby je utrpel hud praz po Željezničarju v razmerju 0:61. Viktorija je zmagala nad Sparto s 5:3.

V Belgradu sta igrala izmed prvorazrednih BKS in Sumadija s 7:1 za BSK. V Splitu je končala tatom 4:0.

V Anversi sta igrali reprezentanci Belgije in Holandske; izid 2:0 za Belgijo.

Prvenstvene tekme na Dunaju so končale v nedeljo s presenetljivimi za Dunaj zelo nenavadnimi izidi: Rapid je zmagal nad Vieno s 8:11, Admira nad Simmeringom celo z 10:01. Austria in Hakoah ter BAC in Slovan sta igrala neodločeno 2:2 oz. 1:1; WAC: Rudolfsbügel 3:1.

Tudi v Pragi so se nadaljevale prvenstvene tekme. Rezultati so: Sparta: Meteor VIII 4:0, Slavija: Vrbovice 7:2, DFC: Teplitzer FC 4:2. Dalje v Bratislavi prijateljska tekma Bratislava: Moravska Slavija (Brno) 4:3.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 14. marca 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin			Vredn. dan	Vredn. noč
						ob opazovanju	v mm 6h	mm 24h		
Ljubljana (dvorec)	7	758.2	3.5	96	NNE 1	10	megla	27.4	10.2	2.9
	8	758.5	3.8	94	NE 0.5	10	pršica			
	14	759.0	9.1	71	SW 5	9				
	21	760.7	6.0	75	SSW 1.5	8				
Maribor		757.6	4.0	98	NW 3	0		23.0	4	1
Zagreb		758.1	6.0	93	WSW 1.5	7		8.0	11	4
Belgrad	8	759.1	8.0	94	S 1.5	8	po dežju	3.0	18	3.8
Sarajevo		759.9	8.0	74	mirno	7		0.2	19	5
Skopje		759.9	11.0	78	mirno	0			20	5
Dubrovnik		759.9	13.0	76	N 1.5	4				
Split		760.0	11.0	75	SW 1.5	9	dež	1.0	17	11
Praga	7									

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajsko vremensko poročilo za 15. marca: lepše vreme, vendar se še ne obeta stanovitno, lepo vreme.

Povpr. barom. nižji ko včeraj za 0.9 mm.

Sir H. Rider Haggard:

137

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevlel Jos. Poljanec

Pot do tja ni bila dolga, vendar sem spotoma nekaj doživel. Ko sem se ozrl kvišku, je stal pred menoj de Garcia s prekrižanimi rokami in ločen od ostalih. Nekoliko dni se skoraj nisem spomnil nanj, tako mi je bila glava zaposlena z drugimi zadevami; ko sem pa videl njegov hudobni obraz, sem se zavedal, da me bo spremljala žalost in nevarnost, dokler bo ta človek živel.

Gledal nas je, ko smo stopali mimo njega, si pozorno ogledal vsakega, nato pa je zaklical meni, ki sem bil zadnji:

»Da si mi zdrav, Thomas Wingfield. Preživel si torej tudi to nevarnost in si dobil celo pomiloščenje zase, za svojo žensko in otročeta. Da bi bil stari, ki je tukaj naš poveljnik, mene poslušal, bi bili vsi sežgnani na grmadi, kolikor vas je; ampak sedaj je pač tako. Da si mi zdrav za nekoliko časa, prijatelj. Odhajam v Mehiko, da sporočam o teh zadevah podkralju; ta bo nemara tudi še katero rekel v tej zadevi!

Nisem mu dal odgovora, vprašal pa sem našega spremljevalca, prav onega Španca, katerega sem bil rešil smrti na žrtveniku, kaj je ta señor mislil s temi besedami reči.

»Ej, tole, Tjule, da sta se naš tovariš Sarceda in naš poveljnik sprla. Prvi ni hotel pristati na prav nobene ugodne pogoje za vas; z lažnjivimi obljubami vas je nameraval izvabiti iz vaše utrdbe in vse pomoriti kot nevernike, do katerih nobena prisega ni veljavna. Kapitan se je protivil temu; rekel je, da

se mora dana beseda držati tudi napram pogani; mi pa, ki si nas rešili, smo vpili Sarcedi, da ga bodi sram. Padle so besede in na koncu je señor Sarceda, ki je tretji naš poveljnik, izjavil, da noče biti pri sklepanju tega miru, ampak da se poda s svojimi služabniki v Mehiko, da javi tam vso reč podkralju. Stotnik Diaz mu je rekel, da naj gre v peklo, če hoče, in sporoči hudiču, in pristavil, da je že dolgo prepričan, da je Sarceda pomotoma od tam pobegnil; in ločila sta se v jezi; sicer pa se izza tiste noče triste nista nič kaj rada gledala drug drugega. Konec vsega tega je, da namerava Sarceda tekom ene ure odjezditi v Mehiko, da bi naredil tam zdrabo, kakor bi pač mogel. Mislim, da si lahko vesel, da se ga iznebiš.

»Oče, me je nagovoril sin, »kdo pa je tisti Španec, ki nas tako krvočno gleda?«

»To je tisti človek, o katerem sem ti pravil, de Garcia, ki je dva roda prokletstvo naše rodovine; tisti, ki je izdal tvojega starega očeta španskim oblastem in umoril tvojo staro mater, ki je mene mučil in čegar zlodejstev še ni konec. Varuj se ga, sin, sedaj in vedno, na vso moč te prosim.

Dospeli smo do palače, ki je bila malodane edino poslopje v Mestu smrek, ki je ostalo nedotaknjeno. Tukaj so nam dali na koncu dolgega poslopja čedno sobo, in kmalu nato je prišlo povelje, da naj se oglasim z ženo pri španskem poveljniku Diazu.

Odšla sva, dasi je Otomi želela ostati doma, in pustila sina samega v sobi, kamor so mu prinesli jedi. Spominjam se, da sem ga pred odhodom poljubil, dasi sam ne vem, kaj me je nagnilo go tega; morebiti sem mislil, da bi utegnil spati ob povratku. Poveljnik Diaz je stanoval na drugem koncu palače, kakih dvesto korakov proč. Kmalu sva stala pred njim. Bil je surove zunanosti, čokat, že bolj prileten možak, vedrih oči in grdega, poštenega obraza, ki je bil podoben obrazu kmeta, ki je garal vse svoje življenje

pri vsakem vremenu, samo da je bilo polje, katerega je Diaz obdeloval, bajno polje in njegovo žetev je tvorilo človeško življenje. Ko sva vstopila, se je pravkar šel iz nekaterim prostaki na način, ki ni posebno prijel najinim ušesom; čim pa je naju zagledal, je utihnil in nama šel naproti. Pozdravil sem ga po indijanski šegi s tem, da sem se z roko dotaknil zemlje; mar sem bil kaj drugega kot indijanski ujetnik?«

»Tvoj meč,« je rekel na kratko, ko me je nekoliko trenutkov premotrival s svojimi bistrimi očmi.

Odpasel sem si meč in mu ga izročil rekoč v španskem jeziku:

»Vzemi ga, poveljnik, zakaj zmagal si; povrh tega se samo zopet vrača svojemu lastniku.« Bil je namreč baš isti meč, ki sem ga bil v metežu v noče triste vzel Bernalu Diazu.

Pogledal ga je, grdo zaklel in rekel:

Sem si mislil, da ne more biti drug človek. Tako se toraj čez mnogo let zopet snideva. No, nekoč si ti meni podaril življenje, in mene veselil, da sem živel toliko časa, da ti morem vrniti ta dolg. Da bi ne bil gotov, da si ti v mestu, ne bi bil dobil fako lahkkih pogojev, prijatelj. Kako ti je že ime? Ne, že vem, kako ti pravijo Indijanci.

»Ime mi je Wingfield.«

»Torej prijatelj Wingfield. Povem ti, da bi bil jaz sedel pod tistole hudičeve strehe,« in pomignil je proti piramidi, »dokler te ne bi izstradal. Ne, prijatelj Wingfield, vzemi meč nazaj. Pred leti sem si preskrbel drugega. Sukal si ga hrabro; še nikoli nisem videl, da bi se Indijanci boljše bojevali. To je toraj Otomi, hči cesarja Montezume in tvoja žena, se vedno zala in kraljevska, kakor vidim. Moj Bog! Mnogo let je že tega, a vendar se mi dozdeva, kakor da bi bilo šele včeraj, ko sem videl umreti njenega očeta, ki je imel krščansko srce, dasi ni bil kristjan; zlo smo ravnali z njim. Bog naj odpusti nam vsem!

=====

Priporočamo LUDSKO KNJIZNICO (Jugoslavenska knjižnica v Ljubljani): 19. sv. J. O. Curwood, Kazan, volčji pes Kanadski roman 18 Din. vezan 30 Din — 20. sv. Ed. About, Kralj gor. 18 Din. vezan 30 Din — 21. sv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda 30 Din. vez. 40 Din — 22. sv. Otrok kapitana Granja. Popolovanje okoli sveta Roman v treh delih 48 Din. vez 58 Din

=====

Gradjanski je v nedeljo v Ateni zaključil svojo več kot mesec dni trajajočo turnejo. V soboto je igral proti atenskem vodnemu klubu Panafinikos 2:1, v nedeljo pa proti reprezentanci Aten pred 10.000 gledalci 3:1, obakrat zmagovito. Danes se predvidoma vrne v Zagreb.

VELIKANSKA PLOVALNICA.

V Berlinu se jim je zdelo, da imajo premalo plovnic. Zato so rekli, da bodo še eno zgradili. Bo čisto drugačna kot so druge berlinske plovnice, napravljena bo po načinu one v düsseldorfski »Gesolei«. Samo da bo večja. V 50 m dolg in 35 m širok prostor jo bodo vzdali, 40 m bo dolga in 15 m široka, prirojena tako, da bo valovanje kolikor mogoče veliko. Pognala bo vodo v valovanje naprava s 85 KS. Zrak in svetlobo zahtevamo danes; plovnic v Berlinu bodo dovajala to dvojico okna v stropu v izmeri 750 m². In jih lahko prenikša tako, da jih bodo poleti mogli odpirati. Da je še bolj svetlo, so pa napravili ob straneh okna s površino 700 m². Prav posebno so gledali na kar moč veliko prostora za gledavce. Sedežev je za 1200 oseb, stojšč pa dosti več. Del strehe bodo porabili za solnčno kopel v izmeri 300 m², tla iz peska.

POKLICNI NOGOMET.

Veliko govorimo danes o amaterstvu in o profesionalizmu v nogometu, o etičnih pomislekih, o dohodkih itd. Pa ne ve vsak, za kaj prav za prav gre. Prava domovina profesionalizma je Vel. Britanija, ki je tudi sploh domovina modernega sporta. En milijon nogometašev je tam organiziranih, med njimi precej profesionalov. V tri zveze so profesionalni razdeljeni. Zveze poklicnega nogometa so družbe, kot druge delniške družbe. Juridično so igralci nastavljeni teh družb, kakor je to tudi pri drugih družbah, samo da so poklice in zabava in veselje do dela pri nogometu vendarle bolj združeni kot pri drugih podjetjih. Malokdaj je še kakšen oče sina prisilil, da je igral nogomet; mora biti že malo veselja zraven.

Za nogometne delniške družbe imajo na Angliškem posebne predpise. Poleg običajnih uradov nadzoruje družbe nogometna zveza; zveza zahteva, da ne sme biti nobena delnica višja kot 1 funt (ca 275—280 Din) in da dividenda ne sme presežati 7 odstotkov. Zato tudi za spekulante nogomet ni nikakršna privlačna moč, morebitni čisti dobiček ni v nobenem razmerju z rizikom. Veliko teh ne posebno številnih poklicnih klubov dela z izgubo; zato tudi lahko razumemo, da so njih voditelji in »kapitalisti« skoraj izključno le pristaši pravega sporta. Ti imajo svojo zabavo — in ne svoj dobiček — v tem, da imajo svoj klub, da ga pospešujejo in dvigajo. Tak profesionalizem označajo kot zdrav ventil, ki ga visoko razvito amaterstvo naravnost potrebuje. Drugače je seveda v deželah, ki nimajo angleške sportne tradicije. Na evropskem kontinentu posnemajo angleški vzgled, prilagojen razmeram dotičnih držav. V Avstriji, Ogrski itd. so profesionalni klubi doslej skoraj izključno pasivni, o kakšni kupitji je kaj težko govoriti. Torej to še gre. A samo »kupitja« — business — in čisto nič sporta je poklicni nogomet v Zedinjenih državah; soccer mu tam pravijo, in je tudi razmeroma še nov. Profesionalni klubi so v nekaj posameznih kapitalistov in ti jih izkoriščajo kot sploh Amerikanci vse izkoriščajo. Dotični »lastniki« kluba nogomet kaj malo poznajo, ali pa prav nič; zato morajo igralci igrati skozi leto in dan tečen za tednom, zgrubljajo svojo moč in krepijo s tem seveda tudi kapital lastnika. Ko so izrabljeni, jih lastnik vrže proč in najame druge.

Hvala Bogu, da evropska tla za sport take vrste niso pripravna. In tudi nikdar ne bodo, in še Amerika se bo spametovala.

Poizvedovanja

Dežnik, damski, se je našel dne 13. t. m. v uniojski dvorani. Dobi se pri uniojski garderobi. Večja vsota denarja se je našla na Zaloški cesti. Dobi se pri Amaliji Labič, Rožna dolina cesta 11-49.

Zenska torbica je bila pozabljena v veži Wolfve ulice 8. Pošteni najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi v trgovini Dolenec, Wolfova ul. 10. Wertheimski ključ se je izgubil. Najditelj naj ga odda v trgovini Stari trg 10 proti mali nagradi.

Cunje

bele, oprane, kupuje
Jugoslov. tiskarna
v Ljubljani.

ŽIVINOREJCI!

Zdravite svojo
živino metlja-
vosti z

„DISTOL“-om

ednim potrjenim zanesljivim sredstvom, preden
vam pogine, ker boste sicer ostali

brez mesa in mleka

Od ministrstva za narod. zdravje predpisane cene:
mala kapsula (za ovce) . . . Din 3.50
velika kapsula (za govedo) . . . Din 10.50

Dobivajo se v lekarnah.

Jemljite samo one kapsule, na katerih je
utisnjena beseda »DISTOL«, ker samo tak je pravi
»Distol«, ki sigurno učinkuje, in to še celo pri
govedi, ki je že zapisano poginu. — V lastnem
interesu vporabljajte predpisane doze in ne ku-
pujte potvorb. »KASTEL« D. D., KARLOVAC.

Valentina Bernika

župnika v Komendi

večkrat previdenega s sv. zakramenti.

Pogreb bo v sredo, dne 16. t. m. ob 10 dopoldne v Komendi.

Prebлага pokoinika priporočava v pobožno molitev.

Kamnik, dne 14. marca 1927.

Ivan Platiša,
komendski kaplan.

Ivan Lavrenčič,
dekan.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda
50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad
devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!
Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

PRODAJALKA

dobra moč, z večletno
prakso, želi prenesti
službo; večja je tudi knji-
govodstva. — Ponudbe na
upravo lista pod znako:
»Poštena« št. 1884.

Žagovodja

ali LESNI PODJETNIK
želim nastopiti mesto v
ali izven Slovenije, naj-
raje na večje podjetje in
stalno mesto s prostim
stanovanjem. Drugo po
dogovoru. — Ponudbe na
upravo lista pod št. 1868.

Dobra šteparica

za gornje dele, z daljšo
prakso, išče stalno me-
sto ali pa vzame delo na
dom. — Vida Židen, Ljub-
ljana, Zalokarjeva 6.

Proste službe

Razpisuje se služba
organista-cerkvenika
pri župni cerkvi na Ko-
roški Beli. Nastop takoj
ali po dogovoru. Služba
dobra. Župni urad Ko-
roška Bela, p. Javornik
na Gorenjskem. 1816

Dober kamnoseški
pomočnik
in en brusar
se sprejmeta pri kamne-
seškem podjetju

FRANJO KUNOVAR
SV. KRIŽ, LJUBLJANA.

Služba ORGANISTA
je razpisana v Višnji gori.
— Pojasnila daje in po-
nudbe sprejema ŽUPNI
URAD do 5. aprila 1927.

Dekle za vse
sprejme restavracija
»SLON«, Josip Mastnak.

Pošteno UČENKO
14 do 15 letno, katere je
večja tudi hišnega dela,
iščem. Dobra bodočnost
in plača. — Ponudbe pod:
»Poštar brez otrok, Sta-
jersko«, na upravo lista.

Dekle pridno in po-
šteno, ki zna
tudi nekaj kuhati, išče
boljša, mala, slovenska
obitelj iz Ljublj. v Splitu.
Plača in nastop po dogo-
voru. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1888.

Voditeljico trgovine
za podružno trgovino z
mešanim blagom v Zgor.
Savinjski dolini — sprej-
me za nastop 23. marca
t. l. Reflektiram samo na
dobro izveščano mlajšo
in kavcijo zmerno moč.
— Takojšnje ponudbe s
prepis priročeval, natanč-
ne navedbe dosedanjega
službovanja z zahtevkom
plače itd. je poslati na
tvrdko: Josip Kostanjšek
v Mozirju — Sav. dolina.

Išče se zanesljiv

mizarski pomočnik
za takojšen nastop. Hra-
na in stanovanje v hiši.
Samo prvovrstne moči
naj se prijavijo pri Ant.
Pavlenč, mizar, Trbovlje.

Pouk

Inštruktorja (ico)
za španščino za takoj
išče mlad gospod. — Po-
nudbe pod šifro: »Špan-
ščina« št. 1892 upravi.

V našem

ISKAL ODDAM
z inventarjem v Šelen-
burgovi ulici. Naslov se
izve v upravi: št. 1906.

Posojila

Gostilna in mesarija
dobro idoča, z več so-
bami za tujce, v večjem
mestu na Štajerskem, se
odda takoj v najem pod
zelo ugodnimi pogoji. —
Resne ponudbe na upra-
vo »Slovenca« v Mari-
boru pod šifro: »Dobra
bodočnost«.

Kdo proda?

JABOLKA
v vsaki množini kupimo.
Ponudbe z navedbo vrste
in cene na: Brezalkohol-
na produkcija, Ljubljana,
Poljanski nasip št. 10.

Stanovanja

Skromno SOBICO
čisto in zračno, z zajtr-
kom in kosilom, iščem.
Grem tudi kot sostano-
valec k solidnemu gos-
podu. — Ponudbe upravi
lista pod »Sostanovalec«.

Iščem za poslovalnico
sobo s posebnim vhodom
in uporabo telefona, za
tako. Ponudbe na upra-
vo lista pod: »1750 A«.

Iščem STANOVANJE
3—4 sob, za 1. junij ali
preje. — Ponudbe upravi
pod šifro: »1750 A«.

Odda se gospodu
MEBLOVANA SOBA
s posebnim vhodom, v
novi vili. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1855.

STANOVANJE

se odda mirni stranki
brez otrok s 15. aprilom
kuhinja, večja in mala
soba z vsemi udobnost-
mi. Solnčna lega, nova
vila v mestu. Naslov pri
upravi pod št. 1859.

Kdo kupi?

Nov posnemalnik
mesec dni rabljen, znam-
ke »Libela«, 150 litrov
na uro, FOTO-APARAT
15×18 s pripravo, in
PISALNI STROJ, rablj.,
poceni napredaj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
številko 1745.

Seno (sladko, gorenj-
sko, stisnjeno v
balah) in slamo ima
— — — ved-
no v veliki zalogi Janez
Kleindienst, trgovina s
senom in slamo, Radov-
ljica, Gorenjsko. 1801

NAPRODAJ

60 hl finega Rizlinga, 30
hl Graševine in 20 hl
portugizca, sploh boljše
vrste, 1926. leta, ljuto-
mersko blago. Jos. Šrmpf
— posest., Hum na Sutli.

Ugodno se proda
trgovina

z mešanim blagom — ter
VINOTOC na prometni
točki — v sredi mesta.
— Naslov pove uprava
»Slovenca« pod št. 1803.

Krasno posestvo
20 oralo, 2½ orala vi-
nograda, 35 minut od
kopališča Rimske toplice,
se izpod cene proda.
Informacije: LEOPOLD
PEČAR, železn. uradnik,
Zidani most. 1854

SADJEVEC

hrušovec, jabolčnik, raz-
pošilja OSET, Maribor.
Narodni dom, »Štajerska
kleta«. 1283

Smrekov med
pristni, ima spet v zalogi
slasličarna I. ERZEN —
Kongresni trg 19. 1879

KOČIJO

skoraj novo, prodam po
nizki ceni. Naslov pove
uprava pod številko 1726

GOSTILNO

v Mariboru, promet. kraj,
in USNJARIJO s trgo-
vino, blizu železnice in
fare, proda Zagorski, Ma-
ribor, Tatenbahova ul. 19

Napredaj lepa VILA
v Celju, imajoč 8 sob,
1 kuhinjo, 1 kopalnico,
5 mansardnih sob, vodo-
vod, električ. razsvetlji,
krasen vrt in njivo ob
hiši. Vila je v najboljšem
stanju zunaj in znotraj.
Stanovanje takoj na raz-
pologo. Cena nizka. Po-
jasnila daje g. I. Kavčič,
Lava 22 (hiša Kukovec),
pošta Celje. 1723

Razglas.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani odda na temelju člena 86⁹8.
zakona o drž. računovodstvu in čl. 20. »Pravilnika za izvršitev določil iz
oddela »B« pogodbe in nabave«, ter odloka št. 110.228/26 od 20. jan. 1926,
v najetem kamnolomu pri postajališču Gozd v žel. km 21.2/3 ob progi
Planica—Ljubljana, dela za pridobivanje kamena v sanacijske svrhe, do
nadaljnega v skupni količini cirka 2200 m³.
Običajni ter specialni pogoji so dražiteljem na vpogled in se oddajo
proti plačilu 20 Din pri gradbenem oddelku Direkcije drž. železnic v
Ljubljani, ter pri progovnih sekcijah Jesenice, Novo mesto, Zidani most,
Celje in Maribor kor. proga.
Ponudbe morajo odgovarjati točno gornjim pogojem ter morajo biti
kolokovane s 5 Din taksno marko, predložiti pa se imajo v zapečatenih
kuvertih s točno navedbo predmeta in številke do dne 21. marca pri
glavnem ekspeditu Direkcije drž. železnic v Ljubljani. 1830

Proda se radi druž.

PLETILNI STROJ 8/29
(kupa brezplač. naučim)
in ŠIVALNI STROJ
za domačo uporabo za
500 Din. — Naslov pove
uprava lista pod št. 1890.

NAPRODAJ

ŠTEDILNIK s pečnicami
obložen. — Poizve se v
trgovini A. MERHAR —
Ljubljana, Sv. Petra c. 22.

Nova enostanov. hiša
v Domžalah se pod jako
ugodn. pogoji proda. Po-
izve se pri tajniku hra-
nilnice in posojil. Franu
Končan, Domžale. 1913

Dobro vino:

5 polovnjakov letn. 1924,
10 polovnjakov let. 1925
in 5 polovnjakov l. 1926
prodam po ugodnih ce-
nah. — Naslov pri upravi
»Slovenca« v Mariboru.

Naša obrt

A. BRECELJ

trgovina z lesom in
premogom
na drobno in na debelo
— se priporoča po so-
dihnih cenah. MARIBOR
— Koroška cesta št. 49.

Krojači in šivilje!

Kroje (šnite) poljubne in
po najnovejši modi izde-
luje KNAFEJ ALOJZIJ,
učitelj krojaštva, Ljublja-
na, Križevniška ulica 2.

Fižol
nizke in vi-
soke vrste
dajemo v
vzgojo. Odda-
jamo najmanj 10 kg od
posamezne vrste. Ceno pri-
delku določimo že vnaprej.
Oddajamo pa tudi raz-
cvenilce v vzgojo, katerih
pridelek prevzamemo je-
seni po dnevni ceni.

Sever & Komp., Ljub-
ljana, Wolfova ulica 12.

Foto M. Japelj
Maribor

Aleksandrova c. št. 25/III.
nudi lepe slike in zelo
poceni

Priporočam veliko zalogo
modrocev,

otoman — vsakovrstnih
mrež, zložljivih postelj,
divanov itd. — Velika
izbira žime, afrika (See-
gras), vedno v zalogi in
najcenejše prodaja

Franc Jager

tapetnik, Ljubljana, Sv.
Petra nasip 29 — poleg
Zmajskega (prej mesar-
skega) mostu. 1305

Debele
luskinaste otrobe

kupite najceneje pri tvrdki
A. VOLK, Ljubljana
Resljeva cesta 24

temu možu
vidi se

da nosi

Palma
potpetnike.

Razpis.

Mestno županstvo v Krškem razpisuje adap-
tacijska dela v občinski hiralnici v Krškem, ki
obstoje iz naprave enega nadstropja in delne pre-
ureditve že obstoječih stanovanjskih prostorov.
Ploskovna mera znaša cirka 360 m². — Načrti in
pogoji so razgrnjeni v občinski pisarni v Krškem,
poleg tega pa pošlje občinski urad na zahtevo
kopije načrtov proti predplačilu 100 Din. — Pi-
smene oferte s položitvijo 5% kavcije od ponu-
dene vsote za tuzemce naj se pošljejo do 2. aprila
1927 na podpisano županstvo, ki pa ni vezano na
najnižjega ponudnika.

Mestno županstvo v Krškem,
dne 12. marca 1927.

Važno za posestnike!

Zaradi izpraznitve nekaterih parcel v naši
drevnici nudimo plemenite jablane, triletno, in
plemenite češnje, dveletne, v več najboljših vrstah
po našem izboru po ceni 8 do 12 Din, kakor je
kvaliteta. — Ne zamudite prilike in si oskrbite že
sedaj, ko je najboljša priložnost za sajenje z naj-
cenejšim, pa vendar strokovno najboljšo odgoje-
nim sadjem iz

Drevesnice »VRT« Džamonja in drug
družba z o. z. v Mariboru.

Učenejši kupite
Ljubljana, DUNAJSKA CESTA 14
ORIENT D. N.
poleg trgovine Schneider & Verovšek

Špecerijska trgovina

C. KNEZ

Celje, Glavni trg št. 10

kupuje vse deželne prideleke kakor:
fižol, kumno, janež, kuhan
maslo, vosek, strd, orehe, su-
he gobe itd. po najvišji ceni.

Prostovoljna dražba

se vrši v nedeljo, dne 20. marca ob 10. uri dopol-
dne v hiši Gaberje 134 nasproti gostilne Grah:
10 vozov gnoj, težki vozovi, 1 brek, moško kolo,
šivalni stroj itd. 1815

IŠČE SE nova ali rabljena

lokomobila

stabilna ali nestabilna, s 50—60 PS, za
večje industrije, podjetje, najraje znamke
Wolf ali Lanz. Cenj. ponudbe prosimo na:
Lesna industrija Oplotnica, Slovenija.

Umrla nam je dobra, ljuba mama,
gospa

Josipina Kleinstein

trafikaninja.

Pogreb je danes ob 4 popoldne, iz
Jurčičevega trga št. 3.

Ljubljana, 15. marca 1926.

ZALUJOČI OSTALI.